

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΒΟΛΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ-ΚΕΝΤΡΟΥ

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΒΟΛΟΥ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ-ΚΕΝΤΡΟΥ

ΟΜΑΔΑ: ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ-ΗΛΙΑΝΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΑΔΑΜΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

Η διπλωματική εργασία διαπραγματεύεται τη δημιουργία αθλητικού λυκείου-αθλητικού κέντρου στο χώρο, που αποτελούσε το παλιό συγκρότημα των σφαγείων Βόλου. Πρόκειται για βιομηχανικό συγκρότημα, το οποίο και σήμερα παραμένει εγκαταλελειμένο μέσα στον αστικό ιστό της πόλης του Βόλου. Συγκεκριμένα, το κτιριακό συγκρότημα βρίσκεται στην περιοχή Μπουρμπουλήθρα, μια υποβαθμισμένη ακόμα και σήμερα περιοχή, με ελάχιστη παρουσία βιοτεχνιών και με μικρό οικιστικό χαρακτήρα. Η κατασκευή των παλαιών δημοτικών σφαγείων άρχισε το 1958 και ολοκληρώθηκε το 1961. Αρκετά χρόνια αργότερα, το κτιριακό συγκρότημα κριθηκε ακατάλληλο από υγειονομικής άποψης. Τα σφαγεία Βόλου μεταφέρθηκαν σε καινούριο κτίσμα, πάνω από τη Λεωφόρο Αθηνών, στην περιοχή του Ξηριά (οδός Λαζού). Η παρέμβαση που προτείνεται προβλέπει τη δημιουργία σχολικού συγκροτήματος με τους κύριους χώρους του σχολείου να τοποθετούνται στο κέντρο του οικοπέδου και στα υφιστάμενα κτίσματα των σφαγείων. Οι υποστηρικτικές χρήσεις, αυτές του αμφιθεάτρου και της βιβλιοθήκης, τοποθετούνται στην ανατολική πλευρά του οικοπέδου, ενώ οι αθλητικοί χώροι (κλειστό γυμναστήριο, ανοιχτά γήπεδα και ανοιχτή πισίνα) στη δυτική πλευρά του οικοπέδου. Η λογική του σχεδιασμού των επιπρόσθετων κτιρίων βασίστηκε σε δύο παράλληλους άξονες κίνησης, που θα επιτρέπουν αφενός την πρόσβαση σε όλους τους χώρους του κτιριακού συγκροτήματος και αφετέρου στην ανεξάρτητη λειτουργία της σχολικής μονάδας και του αθλητικού κέντρου. Τα υλικά κατασκευής των νέων κτισμάτων θα είναι το μέταλλο και το γυαλί, ώστε να δημιουργήσουν ελαφρές κατασκευές, σε αντίθεση με την υπάρχουσα βαριά κατασκευή των σφαγείων. Με την προτεινόμενη παρέμβαση θα επιτευχθεί η αναβάθμιση της περιοχής και η περαιτέρω ανάπτυξη της.

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σχολικό συγκρότημα

- Αίθουσες διδασκαλίας Αριθμός αιθουσών: 10 m2/αίθουσα: 67 Σύνολο: 670 m2
- Εργαστήρια Αριθμός εργαστηρίων: 3 m2/εργαστήριο: 100 Σύνολο: 300 m2
- Γραφεία καθηγητών Σύνολο: 133 m2
- Κυλικείο: 103 m2
- Χώροι υγιεινής κτίριο Α: 54 m2
- Χώροι υγιεινής κτίριο Β: 32 m2

Αμφιθέατρο (χωρητικότητα 200 ατόμων)

- Χώρος αμφιθεάτρου: 236 m2
- Φουαγιέ: 149 m2
- Βοηθητικοί χώροι-γραφεία: 78 m2
- Χώροι υγιεινής: 35 m2

Εξωτερικές αθλητικές εγκαταστάσεις

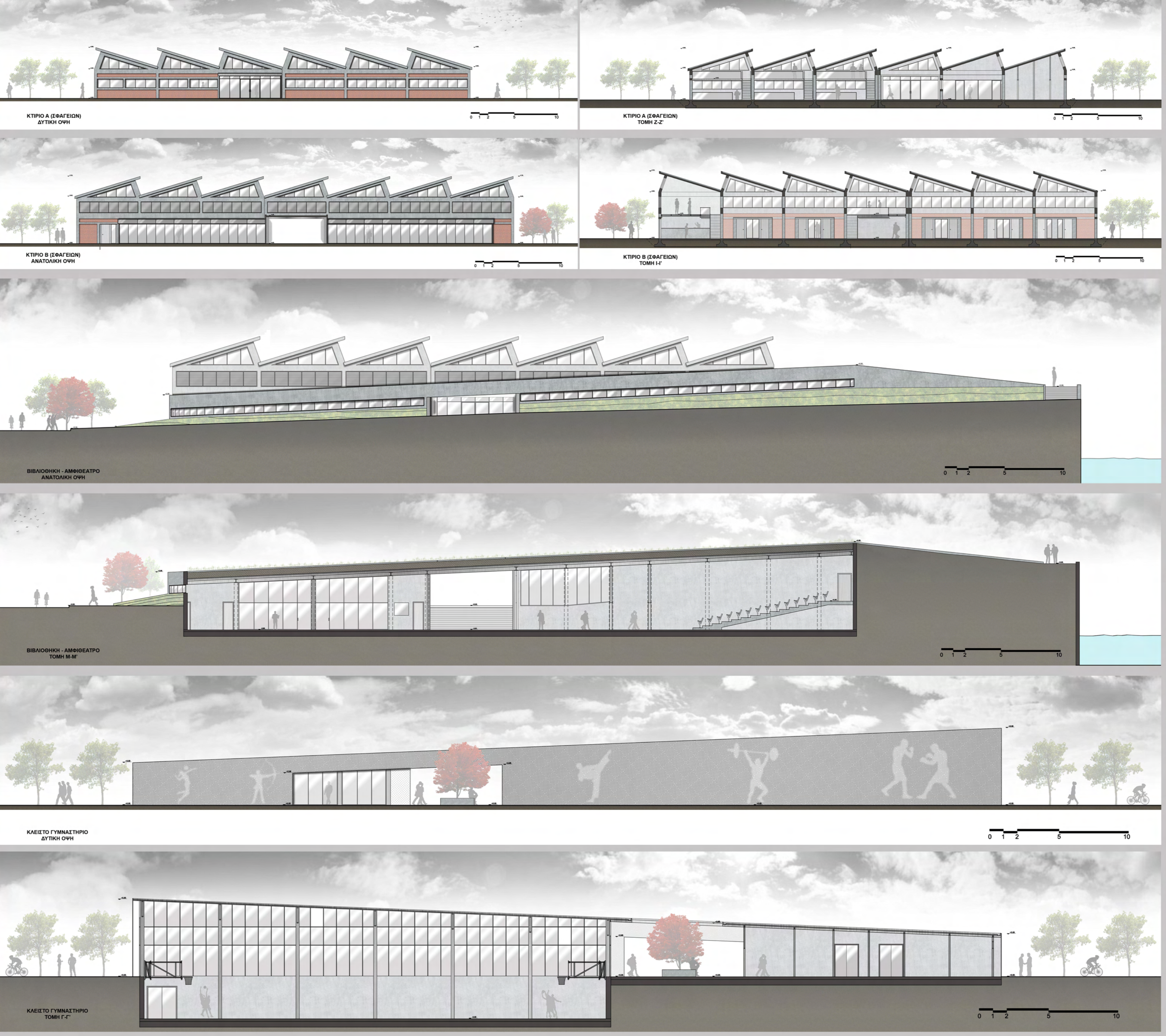
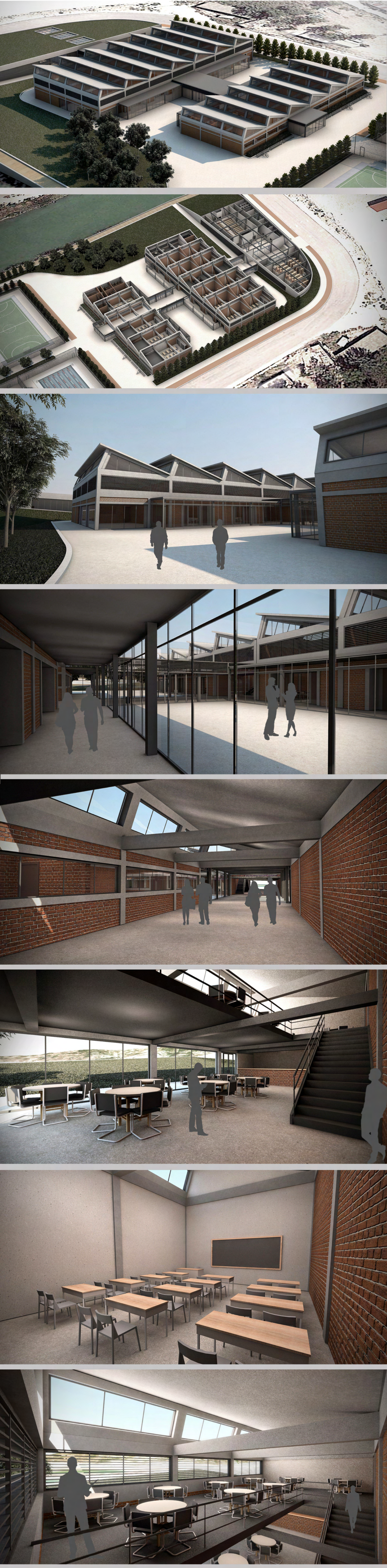
- Πισίνα: 240 m2
- 2 γήπεδα τένις: 528 m2
- Γήπεδο βόλεϊ: 162 m2
- Γήπεδο μπάσκετ: 364 m2
- 2 γήπεδα ποδοσφαίρου: 838 m2

Βιβλιοθήκη

- Αριθμός αναγνωστηρίων: 2 m2/αναγνωστήριο: 28
- Σύνολο: 56 m2
- Βιβλιοστάσι: 207 m2
- Βοηθητικοί χώροι: 13 m2
- Χώροι υγιεινής: 22m2

Κλειστό γυμναστήριο

- Γήπεδο μπάσκετ: 837 m2
- Αίθουσα οργάνων: 120 m2
- Αποδυτήρια: 74 m2
- Κυλικείο: 68 m2
- Χώροι υγιεινής: 84 m2

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

"ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΒΟΛΟΥ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΚΕΝΤΡΟΥ"

Επιβλέπων καθηγητής: Αδαμάκης Κώστας
Φοιτήτρια: Χατζηκυριάκου Φωτεινή-Ηλιάννα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διπλωματική εργασία διαπραγματεύεται τη δημιουργία αθλητικού λυκείου-αθλητικού κέντρου στο χώρο, που αποτελούσε το παλαιό συγκρότημα των σφαγείων Βόλου. Πρόκειται για βιομηχανικό συγκρότημα, το οποίο και σήμερα παραμένει εγκαταλελειμμένο μέσα στον αστικό ιστό της πόλης του Βόλου. Συγκεκριμένα, το κτιριακό συγκρότημα βρίσκεται στην περιοχή Μπουρμπουλήθρα, μια υποβαθμισμένη ακόμα και σήμερα περιοχή, με ελάχιστη παρουσία βιοτεχνιών και με μικρό οικιστικό χαρακτήρα. Η κατασκευή των παλαιών δημοτικών σφαγείων άρχισε το 1958 και ολοκληρώθηκε το 1961. Αρκετά χρόνια αργότερα, το κτιριακό συγκρότημα κρίθηκε ακατάλληλο από υγειονομικής άποψης. Τα σφαγεία Βόλου μεταφέρθηκαν σε καινούριο κτίσμα, πάνω από τη Λεωφόρο Αθηνών, στην περιοχή του Ξηριά (οδός Λάζου).

Η παρέμβαση που προτείνεται προβλέπει τη δημιουργία σχολικού συγκροτήματος με τους κύριους χώρους του σχολείου να τοποθετούνται στο κέντρο του οικοπέδου και στα υφιστάμενα κτίσματα των σφαγείων. Οι υποστηρικτικές χρήσεις, αυτές του αμφιθεάτρου και της βιβλιοθήκης, τοποθετούνται στην ανατολική πλευρά του οικοπέδου, ενώ οι αθλητικοί χώροι (κλειστό γυμναστήριο, ανοιχτά γήπεδα και ανοιχτή πισίνα) στη δυτική πλευρά του οικοπέδου. Η λογική του σχεδιασμού των επιπρόσθετων κτιρίων βασίστηκε σε δύο παράλληλους άξονες κίνησης, που θα επιτρέπουν αφενός την πρόσβαση σε όλους τους χώρους του κτιριακού συγκροτήματος και αφετέρου στην ανεξάρτητη λειτουργία της σχολικής μονάδας και του αθλητικού κέντρου. Τα υλικά κατασκευής των νέων κτισμάτων θα είναι το μέταλλο και το γυαλί, ώστε να δημιουργήσουν ελαφριές κατασκευές, σε αντίθεση με την υπάρχουσα βαριά κατασκευή των σφαγείων.

Με την προτεινόμενη παρέμβαση θα επιτευχθεί η αναβάθμιση της περιοχής και η περαιτέρω ανάπτυξη της.

THESIS

"REUSE OF OLD MUNICIPAL ABATTOIRS OF VOLOS - CREATION OF ATHLETIC HIGH SCHOOL - SPORTS CENTER"

Supervisor: Adamakis Kostas
Student: Chatzikyriakou Fotini-Iliana

ABSTRACT

The thesis is about the establishment of a sports high school - sports center in the area where the old complex of Volos' abattoirs was located. It's an industrial complex, which today still remains abandoned in the urban fabric of the city of Volos. More specifically, the building complex is located in "Bourboulithra", a degraded (even today) area, with minimal presence of craft industries and small residential character.

The construction of the old municipal abattoirs started in 1958 and was completed in 1961. Several years later, the building complex was declared inappropriate due to hygiene reasons. Volos' abattoirs were moved to a new building, on the Athens Avenue, in the vicinity of Xerias (Lazou street).

The proposed intervention aims for the establishment of a school complex where the main school area is located in the center of the plot in place of the existing buildings of the abattoirs. Support spaces, such as the amphitheater and the library, are placed on the east side of the plot, while the sports facilities (gymnasium, outdoor fields and outdoor pool) on the west side of the plot. The design of the additional buildings was based on two parallel axes, allowing access to all the areas of the complex, as well as the independent functioning of the school and the sports center. As construction materials of the new buildings, metal and glass will be used, resulting in lightweight structures, unlike the existing heavy structures of the abattoirs.

With the proposed intervention the upgrading, along with the further development of the area will be achieved.

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

**Διπλωματική εργασία
Ακαδημαϊκό έτος 2014-2015**

**ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΒΟΛΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ-ΚΕΝΤΡΟΥ**

**Επιβλέπων καθηγητής: Αδαμάκης Κωνσταντίνος
Φοιτήτρια: Χατζηκυριάκου Φωτεινή-Ηλιάνα**

Βόλος 2015

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Κώστα Αδαμάκη
για το χρόνο που διέθεσε και για την άριστη συνεργασία μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6-7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	10
ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ ΜΕ ΚΟΜΒΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ	14
ΤΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΒΟΛΟΥ	17
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
Τα πρώτα σφαγεία	18
Τα παλαιά δημοτικά σφαγεία Βόλου	20
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	25
ΝΕΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ	29
ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ	30
ΑΡΧΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	36
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	38
ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	40
ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	50
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΠΡΟΣΘΗΚΩΝ (ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ/ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΥ)	66
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΚΕΤΑΣ	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ/ΣΧΕΔΙΩΝ	76

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διπλωματική εργασία διαπραγματεύεται τη δημιουργία αθλητικού λυκείου-αθλητικού κέντρου στο χώρο, που αποτελούσε το παλαιό συγκρότημα των σφαγείων Βόλου. Πρόκειται για βιομηχανικό συγκρότημα, το οποίο και σήμερα παραμένει εγκαταλελειμμένο μέσα στον αστικό ιστό της πόλης του Βόλου. Συγκεκριμένα, το κτιριακό συγκρότημα βρίσκεται στην περιοχή Μπουρμπουλήθρα, μια υποβαθμισμένη ακόμα και σήμερα περιοχή, με ελάχιστη παρουσία βιοτεχνιών και με μικρό οικιστικό χαρακτήρα.

Η κατασκευή των παλαιών δημοτικών σφαγείων άρχισε το 1958 και ολοκληρώθηκε το 1961. Αρκετά χρόνια αργότερα, το κτιριακό συγκρότημα κρίθηκε ακατάλληλο από υγειονομικής άποψης. Τα σφαγεία Βόλου μεταφέρθηκαν σε καινούριο κτίσμα, πάνω από τη Λεωφόρο Αθηνών, στην περιοχή του Ξηριά (οδός Λάζου).

Η παρέμβαση που προτείνεται προβλέπει τη δημιουργία σχολικού συγκροτήματος με τους κύριους χώρους του σχολείου να τοποθετούνται στο κέντρο του οικοπέδου και στα υφιστάμενα κτίσματα των σφαγείων. Οι υποστηρικτικές χρήσεις, αυτές του αμφιθεάτρου και της βιβλιοθήκης, τοποθετούνται στην ανατολική πλευρά του οικοπέδου, ενώ οι αθλητικοί χώροι (κλειστό γυμναστήριο, ανοιχτά γήπεδα και ανοιχτή πισίνα) στη δυτική πλευρά του οικοπέδου. Η λογική του σχεδιασμού των επιπρόσθετων κτιρίων βασίστηκε σε δύο παράλληλους άξονες κίνησης, που θα επιτρέπουν αφενός την πρόσβαση σε όλους τους χώρους του κτιριακού συγκροτήματος και αφετέρου στην ανεξάρτητη λειτουργία της σχολικής μονάδας και του αθλητικού κέντρου. Τα υλικά κατασκευής των νέων κτισμάτων θα είναι το μέταλλο και το γυαλί, ώστε να δημιουργήσουν ελαφριές κατασκευές, σε αντίθεση με την υπάρχουσα βαριά κατασκευή των σφαγείων.

Με την προτεινόμενη παρέμβαση θα επιτευχθεί η αναβάθμιση της περιοχής και η περαιτέρω ανάπτυξη της.

ABSTRACT

The thesis is about the establishment of a sports high school - sports center in the area where the old complex of Volos' abattoirs was located. It's an industrial complex, which today still remains abandoned in the urban fabric of the city of Volos. More specifically, the building complex is located in "Bourboulithra", a degraded (even today) area, with minimal presence of craft industries and small residential character.

The construction of the old municipal abattoirs started in 1958 and was completed in 1961. Several years later, the building complex was declared inappropriate due to hygiene reasons. Volos' abattoirs were moved to a new building, on the Athens Avenue, in the vicinity of Xerias (Lazou street).

The proposed intervention aims for the establishment of a school complex where the main school area is located in the center of the plot in place of the existing buildings of the abattoirs. Support spaces, such as the amphitheater and the library, are placed on the east side of the plot, while the sports facilities (gymnasium, outdoor fields and outdoor pool) on the west side of the plot. The design of the additional buildings was based on two parallel axes, allowing access to all the areas of the complex, as well as the independent functioning of the school and the sports center. As construction materials of the new buildings, met and glass will be used, resulting in lightweight structures, unlike the existing heavy structures of the abattoirs.

With the proposed intervention the upgrading, along with the further development of the area will be achieved.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας αφορά πρόταση για τη δημιουργία αθλητικού λυκείου-κέντρου στον υπάρχοντα χώρο των παλαιών δημοτικών σφαγείων του Βόλου της περιοχής “Μπουρμπουλήθρα”. Η προτεινόμενη παρέμβαση αναφέρεται αφενός στη δημιουργία αθλητικού λυκείου και αφετέρου αθλητικού κέντρου, προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθεί το εγκαταλελειμμένο συγκρότημα των σφαγείων. Το συγκεκριμένο αθλητικό κέντρο θα έχει διπλό λειτουργικό χαρακτήρα. Αρχικά, θα καλύπτει κατά τις πρωινές ώρες την άθληση των μαθητών και κατά τις απογευματινές θα είναι προσβάσιμο από τους κατοίκους της γύρω περιοχής, αλλά και της πόλης του Βόλου γενικότερα.

Το αθλητικό λύκειο και το αθλητικό κέντρο θα αποτελέσουν σημεία αναφοράς για την περιοχή της Μπουρμπουλήθρας, καθώς από τη συγκεκριμένη περιοχή απουσιάζει ένα παρόμοιο κτιριακό συγκρότημα. Έτσι, κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία ενός αθλητικού λυκείου και ενός αθλητικού κέντρου. Αν και σε απόσταση 1,6 km από το οικοπέδο μελέτης, στην οδό Νεαπόλεως βρίσκεται το 4ο αθλητικό λύκειο Βόλου και σε απόσταση 1,4 km, στην οδό Ευστράτιου Αργέντη, υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου, ωστόσο οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις της περιοχής της Νεάπολης κρίνονται ελλιπείς, ανεπαρκείς και αδυνατούν να εξυπηρετήσουν το κοινό της γύρω περιοχής.

Σημαντικό ρόλο στη μελέτη του οικοπέδου και στη συνθετική προσέγγιση της προτεινόμενης παρέμβασης έπαιξε το υφιστάμενο συγκρότημα των παλαιών δημοτικών σφαγείων Βόλου, καθώς και το ότι στην περιοχή βρίσκεται ένας από τους 20 υδροβιότοπους¹ του νομού Μαγνησίας. Έτσι, η προτεινόμενη σύνθεση περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό. Στην πρόταση αυτή κρίνεται επιτακτική η ανάγκη σεβασμού του υδροβιότοπου παράλληλα με την διατήρηση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας των παλαιών κτισμάτων.

Αναμφίβολα, τα παλιά βιομηχανικά κτίρια αποτελούν ζωντανά πολιτιστικά μνημεία, χρήζουν προστασίας και με τις κατάλληλες παρεμβάσεις μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν καλύπτοντας νέες ανάγκες και ρόλους στις σύγχρονες πόλεις. Ο Βόλος, αποτελεί παράδειγμα βιομηχανικής πόλης, καθώς έχουν καταγραφεί σ’ αυτήν 53 βιομηχανικά κτίρια-εργοστάσια.

¹ Οι υγρότοποι, όπως και κάθε φυσικός πόρος, είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την οικονομική ανάπτυξη της κάθε περιοχής. Οι υγρότοποι μπορεί να αποτελέσουν ένα σημαντικό παραγωγικό συντελεστή και συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή που τους κατέχει, διότι παρέχουν μια σειρά αγαθών και υπηρεσιών, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομική ανάπτυξη.

Συγκεκριμένα οι υγρότοποι έχουν σημαντική αξία, διότι εμπλουτίζουν τους υπόγειους υδροφορείς, προστατεύοντας έτσι τις περιοχές από πλημμύρες, προσφέρουν το νερό τους για ύδρευση και άρδευση, παράγουν αλιεύματα, συντηρούν θηράματα και δίνουν πλούσια τροφή σε αγροτικά ζώα.

ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ
Ρέμα Ζερβόχια	Έλος	Νεοχώρι
Ρέμα Ποτόκι	Έλος	Μηλιές
Ρέμα Κάτω Λεχωνίων	Έλος, ρέμα	Κάτω Λεχώνια
Ταμειυτήρας Κάρλας	Λίμνη	Όρια Ν. Μαγνησίας-Ν. Λάρισας
Μπουρμπουλήθρα	Έλος, λιμνοθάλασσα	Βόλος
Τσαλαπάτα	Έλος	Διμήνη
Λαχανόρεμα	Ποταμός	Ν. Αγχίαλος
Χωλόρεμα	Έλος	Ν. Αγχίαλος
Όρμος Σούρπης	Έλος	Σούρπη
Λιμούλες Ζηρέλια	Λίμνη	Αλμυρός
Λιχούρα	Έλος	Πτελεός

Στη Μαγνησία οι υγρότοποι διατίθενται για αρκετές χρήσεις. Πιο συγκεκριμένα σε ποσοστό 20.83% χρησιμοποιούνται για άρδευση, σε ποσοστό 10% χρησιμοποιούνται για αλιευση και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, σε 44.29% γίνεται θηραματική χρήση τους και σε ποσοστό 31.67% χρησιμοποιούνται για αναψυχή. Μόλις σε ένα ποσοστό 5.42% γίνεται τουριστική χρήση τους, ενώ σε μηδενικά επίπεδα είναι η χρήση τους στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας και επιστημονικής ανάλυσης.

1

12

2

Εικ.1: Ο υδροβιότοπος Μπουρμπουλήθρα, Εικ.2: Περιοχή μελέτης

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το ακίνητο συνολικής έκτασης 22.000 τμ. βρίσκεται στο **Πεδίο του Άρεως**. Η έκταση αυτή συνορεύει ανατολικά με τον υδροβιότοπο **Μπουρμπουλήθρα**, δυτικά με τη λεωφόρο Αθηνών, βόρεια με τον ποταμό Ξηριά και νότια με δρόμο προς Πευκάκια.¹ Η περιοχή αποκαλείται **“καλαμώνας των αναβρυόντων υποθαλασσίων πηγών των καλουμένων Μπουρμπουλήθρα”**² και πολύ πιθανόν και **“Ναραϊδά”** (με ηχητική αναφορά στο “νεράιδα”)³.

Αυτές τις πηγές μελέτησε και ο γερμανός πρόξενος Σέφελ. Στη μελέτη που έστειλε το 1931 στο **Νικόλαο Γιαννακόπουλο** έλεγε ότι οι πηγές αναβλύζουν μεγάλη ποσότητα γλυκού νερού μέσα στο θαλασσινό νερό, έτσι ώστε στην επιφάνεια να σχηματίζονται φουσκάλες-μπουρμπουλήθρες. Το νερό, που έβγαινε από τις πηγές, σχημάτιζε από τη μεγάλη ροή και δύναμη **πήδακα**, ο οποίος ανέβαινε αρκετά πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Παράλληλα, δημιουργείται κάποιας μορφής πλωτού ποταμού που εισβάλλει για 500 περίπου μέτρα στην επιφάνεια της θαλάσσης. Ο πρόξενος υπολόγισε την ταχύτητα του ρεύματος και την ποσότητα ροής των υδάτων σε κυβικά και έδωσε εντολή να γίνει χημική ανάλυση για την ποιότητα του νερού. Έγραψε επίσης ότι “η ποσότης του ύδατος είναι επαρκής για να εφοδιάση αφθόνως την πόλιν του Βόλου με όλην την πεδιάδα αυτού με πόσιμον, αρδευτικόν και ωφέλιμον δι’ άλλους βιομηχανικούς σκοπούς ύδωρ”. Υπέθεσε μάλιστα ότι ο θαλάσσιος αυτός ποταμός θα είναι “εκροαί της λίμνης Κάρλας”. Σήμερα, με την υπεράντληση των υπογείων υδάτων μέσω αρδευτικών συστημάτων-πομόνες, τα νερά εξαντλήθηκαν με αποτέλεσμα να μη βγαίνει η ίδια ποσότητα νερού στην τοποθεσία.

Σύμφωνα με προσωπική μαρτυρία του σημερινού κατοίκου της περιοχής **κ.Ιωάννη Παρίση**, οι **“ανάβρες”** αυτές υπήρχαν και πάνω από το δρόμο κοντά στο σημερινό βιολογικό καθαρισμό της πόλης, αλλά και κάτω από το δρόμο. Για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, το νερό από τις ανάβρες της Μπουρμπουλήθρας χρησιμοποιούνταν από το κεραμοποιείο **Τσαλαπάτα**. Η γύρω περιοχή ήταν βάλτος με πολλές καλαμιές, που κάλυπτε 1000 περίπου στρέμματα. Η περιοχή δεν ήταν **οικιστική**. Υπήρχαν ακόμα πολλές αλατιέρες πάνω και κάτω από τον κεντρικό δρόμο Βόλου-Αλυκών, με περισσότερες προς τη θάλασσα.

¹ απόσπασμα από την Τοπογραφική Υπηρεσία Βόλου

² Περικλής Αποστολίδης, από το βιβλίο του με τίτλο “Αι Παγασαί εξεταζόμεναι δια των αιώνων”, 1912

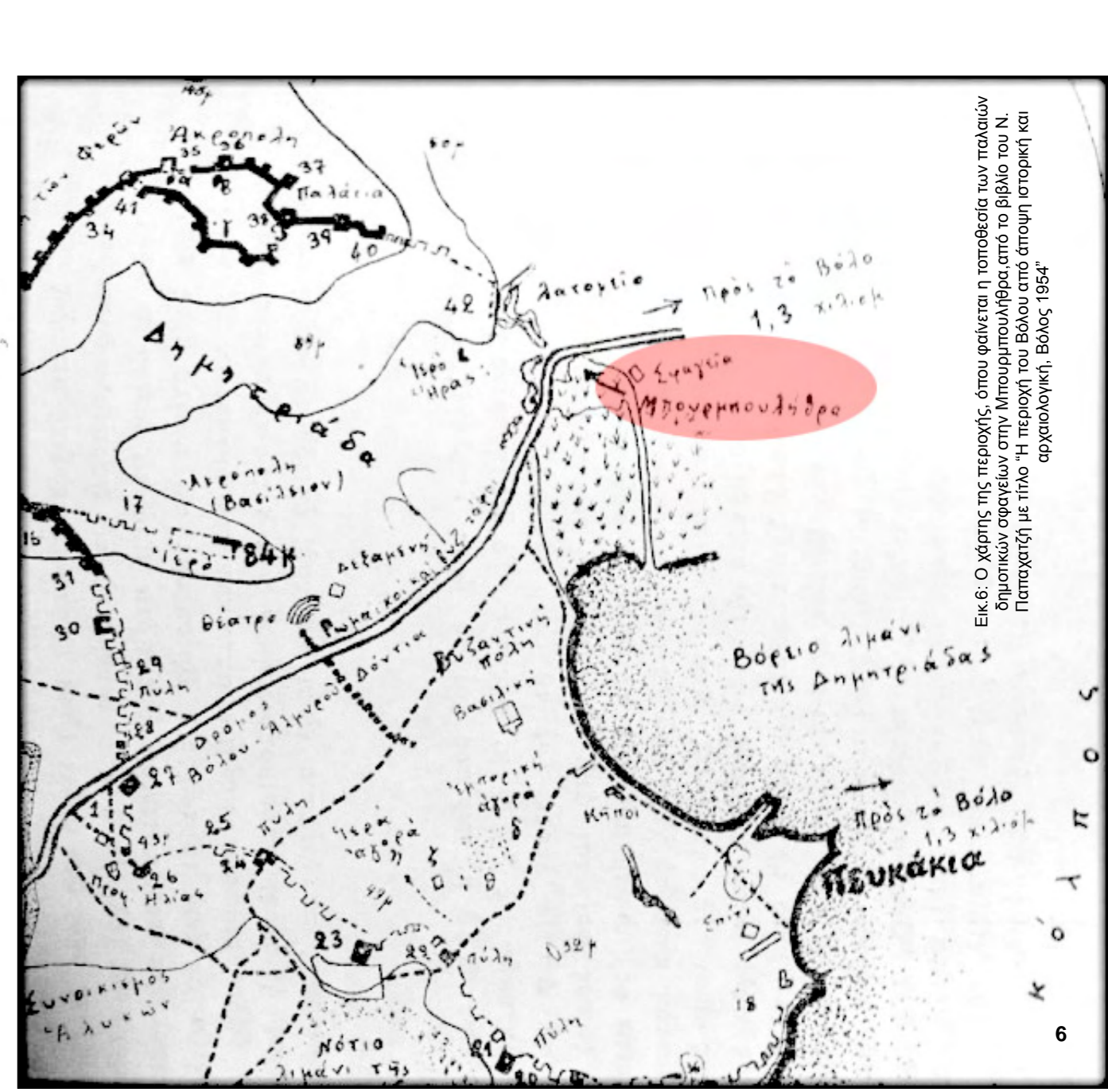
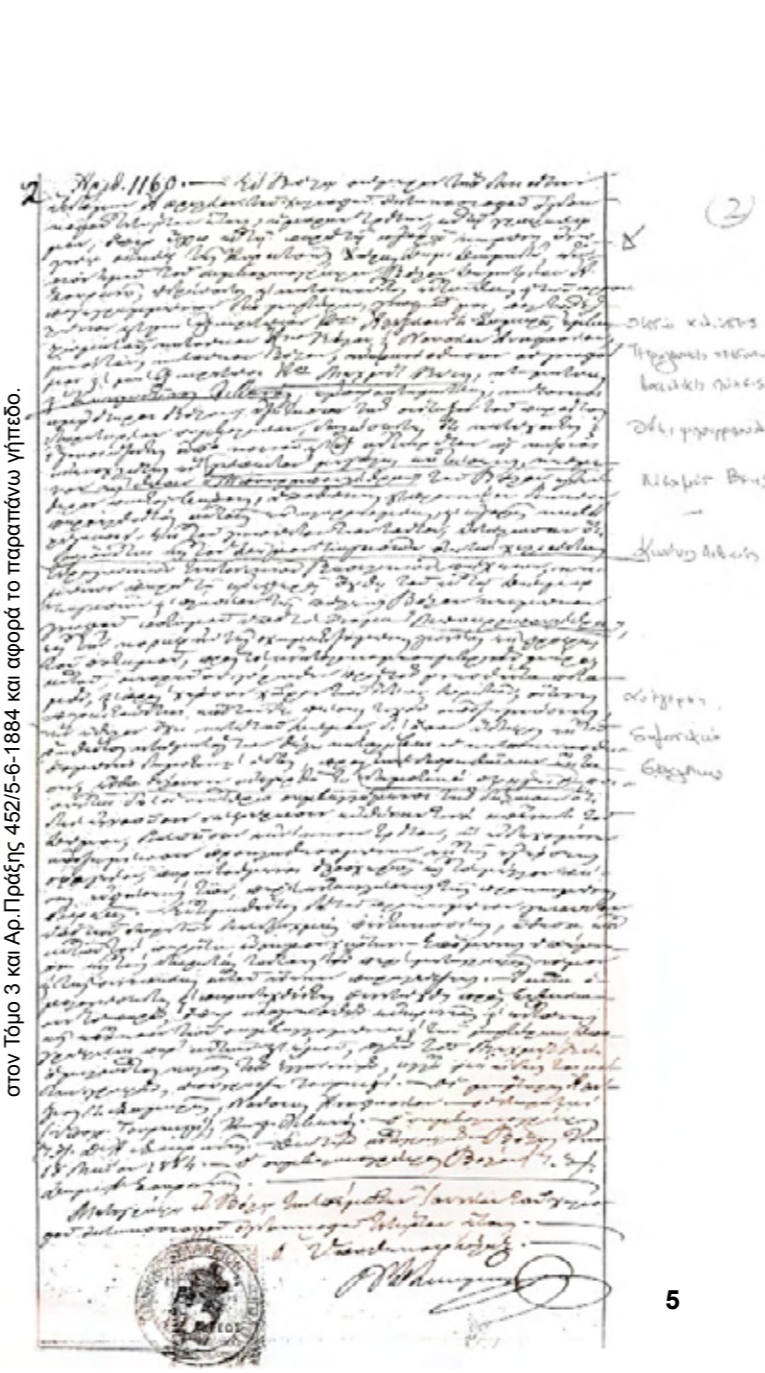
³ Τσοποτός, από το βιβλίο του “Ιστορία του Βόλου”. Ο Τσοποτός αναφέρει ένα αργυρόβουλο του 1966, όπου λέγεται ότι τα νερά της Μπουρμπουλήθρας “και νυν εισί γλυφά (ελαφρώς υφάλμυρα)”. Επίσης, σημειώνει την εξής αναφορά “και των θερμών δ’ εκ φύσεως υδάτων, ένα γλυκά εστί, ώ τα εν Αυγαίς της Κιλίκιας και περί Παγασάς τα τ’ εν τη Τρωική Λαρίση” του Ερμίππου, αλλά την χαρακτηρίζει ως σύμπτωση ή ανακρίβεια

13

Εικ.3.4: Αεροφωτογραφή της περιοχής μελέτης

Εικ.5: Πράξη δωρεάς προς το Δήμο Παγασών που μεταγράφηκε στο Υποθηκοφυλακείο Βόλου στον Τόμο 3 και Αρ.Πράξης 452/5-6-1884 και αφορά το παραπάνω γήπεδο.

Εικ.6: Ο χάρτης της περιοχής, όπου φαίνεται η τοποθεσία των παλαιών δημοτικών σφαγείων στην Μηρομηνούδρα, από το βιβλίο του Ν. Παπαχατζή με τίτλο "Η περιοχή του Βόλου από άποψη ιστορική και αρχαιολογική", Βόλος 1954"

ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ με κάποια κομβικά σημεία

Εικ.7: Φωτογραφία με εργαζομένους στα παλαιά δημοτικά σφαγεία Βόλου, 1971

8

9

10

Εικ.8,9: Φωτογραφίες της εποχής (1971) με εργαζομένους στα Παλαιά Δημοτικά Σφαγεία Βόλου. Στην εικ.8 φαίνεται ένας "μακαράς" (η ξύλινη τροχαλία-ανυψωτικό της εποχής). Εικ.10: Τοπογραφικό της περιοχής. Στην εικ.8 φαίνεται η περιοχή των σφαγείων

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα πρώτα σφαγεία

Με ψήφισμα (αρ.71, 26/4/1884) του Δήμου Παγασών, ο δήμος αποδέχτηκε τη δωρεά γηπέδου έκτασης 8.000 τετρ.βασιλικών πήχων από Μεχμέτ Βέη και Κ. Λιβανό στη θέση **Μπουρμπουλήθρα** προς ανέγερση δημοτικών σφαγείων.

Στις αρχές του 20ου αιώνα, το **1925** τοποθετείται η ανέγερση των **πρώτων σφαγείων** στην περιοχή της **Μπουρμπουλήθρας**. Τότε, που η πόλη του Βόλου είχε λιγότερους από 20.000 κατοίκους. Τα **πρώτα σφαγεία** της πόλης ήταν αρχικά αποθήκες, που πιθανότατα χρησιμοποιήθηκαν στη διάρκεια της κατοχής από τους Γερμανούς και τους Άγγλους. Ήταν δύο στενόμακρα κτίρια, διαστάσεων 30x5m και 30x10m, πετρόχτιστα και με δίρριχτες στέγες από κεραμίδια. Στη συνέχεια, χρησιμοποιήθηκαν για να στεγάσουν τα σφαγεία της πόλης, αφού προστέθηκαν άλλα τέσσερα μικρότερα κτίσματα ως βοηθητικοί χώροι: 1. το ιατρείο με τους κτηνιάτρους, όπου σφραγίζονταν μετά από έλεγχο τα σφαγμένα ζώα, 2. τα δύο εντεράδικα του **Μπαχάμη** και του **Νικολάκη**, όπου καθαρίζονταν και ετοιμάζονταν τα έντερα και 3. το πατσατζίδικο. Στο ένα μεγάλο στενόμακρο κτίριο δούλευαν οι νόμιμοι σφαχτάδες (αυτοί που είχαν ασφάλεια)-το σωματείο (**45 ατόμων**) που ονομάζονταν "**Συνεργατική**" και στο δεύτερο εργάζονταν οι **κομπανιές**, οι μη νόμιμοι (**10-15 ατόμων η κάθε κομπανιά**). Οι κομπανιές ήταν τρεις: του **Ζήση**, του **Στέλιου του Κόπανου** και του **Λάκη του Καραμπίνη**. Η **Συνεργατική** συχνά συγκρούονταν με τις **κομπανιές** για ανταγωνιστικούς-οικονομικούς λόγους. Η σφαγή των ζώων γίνονταν τρεις φορές την εβδομάδα, Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή. Η κάθε ομάδα μετά από συνεννόηση με το χασάπη¹ έπαιρνε από τους τσοπάνηδες τα ζωντανά, που τα έφερναν στα σφαγεία, είτε με βαγόνια είτε με τα πόδια. Αφού οι σφαχτάδες τα ετοίμαζαν, τα παρέδιδαν στον κρεοπώλη. Η κάθε **κομπανιά** έσφαζε ημερησίως 30 "λιανά" (γιδοπρόβατα) και άλογα που προορίζονταν για τους Εβραίους, ενώ η ομάδα της **Συνεργατικής** έσφαζε 70 ζώα.

Στην κομπανία του **Στέλιου Κόπανου** κατά τη δεκαετία του 1960 εργάζονταν οι:

1. Στέλιος Κόπανος
2. Αλέκος Κόπανος
3. Γιώργος Λαδόπουλος
4. Νίκος Δεβριάδης
5. Θανάσης Χατζάκος
6. Μιχάλης Μεσημβρινός
7. Δημήτρης Μιτζηλέος
8. Θοδωρής Δημητσάνος
9. Μανώλης Μακρόπουλος
10. Ιωάννης Παρίσης
11. Γρηγόρης Κωσταράς
12. Αλέκος Χασιώτης
13. Λευτέρης Δαρίος
14. Μιχάλης Βλαχόπουλος

Στη "**Συνεργατική**" κατά τη δεκαετία του 1960 εργάζονταν 50 άτομα, κάποια γνωστά ονόματα ήταν οι:

1. Κώστας Αγγελούκος
2. Σπύρος Ζυργιώτης
3. Μιχάλης Ζυργιώτης
4. Λάκης Κουτίνας
5. Νίκος Κουτίνας
6. Γιώργος Κωσταράς
7. Γιώργος Γκιζώρης
8. Θόδωρας Γιακάκογλου
9. Πέτρος Αναστασιάδης
10. Πέτρος Παλαιολόγος
11. Θόδωρας Ζανθιώτης
12. Γιώργος Ζανθιώτης

13. Κώστας Μπατζάνας
14. Σιφάκης
15. Μάρκος
16. Τσουμέλας
17. Σιγανός
18. Πρασσάς
19. Μάλαμας
20. Σδρόλιας
21. Μπαντόγλου
22. Νικολίνα
23. Αντριάννα

¹ Διαφορά ανάμεσα στο χασάπη και στον κρεοπώλη

Ο χασάπης ξεκινούσε από τη στάλη. Εκεί αφού κανόνιζε την τιμή της αγοράς των ζώων, τα επέλεγε και αναλάμβανε με δικούς του εκδοροσφαγείς να τα ετοιμάσει και να τα μεταφέρει στο κατάστημά του, για να τα διαθέσει προς πώληση. Παλιότερα, υπήρχαν οι χασάπηδες. Αντίθετα, ο κρεοπώλης αγοράζε τα σφαγμένα ζώα και τα διέθετε στο κρεοπωλείο του στους πελάτες του.

Τα παλαιά δημοτικά σφαγεία Βόλου

Τα *πρώτα σφαγεία* το **1954** κρίθηκαν από το τότε Δημοτικό Συμβούλιο ανεπαρκή λόγω αφενός της σημαντικής αύξησης του πληθυσμού (τριπλάσια) και αφετέρου λόγω της ύπαρξης των νέων προδιαγραφών και κανόνων υγιεινής. Στα πλαίσια εκποίησης δημοσίων κτημάτων, με εντολή του τότε Υπουργού Οικονομικών (1955), εκποιούνται και παραχωρούνται στο Δήμο Παγασών σε τέλεια ιδιοκτησία, τεμάχια ακινήτου συνολικής έκτασης 340.165 τμ., που βρίσκονταν στο πεδίο του Άρεως (Μπουρμπουλήθρα Βόλου), με τον όρο να ανεγερθούν δημοτικά σφαγεία και να εκτελεστούν από το Δήμο τα αναγκαία προς εξυγίανση του χώρου. Η εκποίηση έγινε αντί ολικού τιμήματος 68.850 δραχμών. Ο αγοραστής Δήμος κατέβαλε 11.475 δραχμές και το υπόλοιπο ποσό υποχρεώθηκε να καταβάλει σε πέντε ίσες εξαμηνιαίες δόσεις. Δηλαδή την 10/7/1955, την 10/1/1956, την 10/7/1956, την 10/1/1957 και την 10/7/1957, εντόκως προς 7% ετησίως. Επίσης, κατέβαλε το φόρο μεταβιβάσεως ακινήτων 4% επί του ολικού τιμήματος, δηλαδή 2.754 δραχμές.

Έτσι, το **1955** πάρθηκε και η απόφαση για την *ανέγερση νέου κτιρίου*. Το Δημοτικό Συμβούλιο ανέθεσε τη μελέτη του δημοτικού κτιριακού συγκροτήματος στον αθηναίο αρχιτέκτονα *Σόλωνα Κυδωνιάτη*. Όμως η τελική μελέτη έγινε από το μηχανικό του Δήμου και μετέπειτα Δήμαρχο *Γεώργιο Κοντοστάνο*. Η κατασκευή του ξεκίνησε το 1958 και ολοκληρώθηκε το 1961, με επιβλέποντα μηχανικό του Δήμου τον *Κρίτωνα Παπαδόπουλο*, με ανάδοχο εργολάβο το *Βασίλειο Πλαγερά* και με εργολάβο πληρεξούσιο του αναδόχου, τον *Κωνσταντίνο Χαρμάνη*. Το νέο πρότυπο κτιριακό συγκρότημα κατασκευάστηκε σε οικόπεδο του Δήμου με χρηματοδότηση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Υδροδοτήθηκε και συνδέθηκε με το οδικό δίκτυο της πόλης κατά την πρώτη δημαρχιακή θητεία του *Νικολάου Γεωργιάδη*.

Τα *παλαιά δημοτικά σφαγεία Βόλου* από κτιριακής και υγειονομικής άποψης αποτελούσαν πρωτοποριακό κατασκευαστικό έργο για όλη την Ελλάδα. Ήταν πρωτοποριακό για την εποχή διότι α. διέθετε τεράστιο χώρο σφαγής, β. υπήρχαν οι *“καναράδες”*-στάβλοι, όπου σταβλίζονταν τα ζώα μέχρι τη σφαγή, γ. είχε εργαστήριο καθαρισμού υποπροϊόντων (εντόσθιων και άκρων) και δ. μέσα στον ευρύτερο χώρο των σφαγείων στεγάζονταν το γραφείο διεύθυνσης του σφαγείου με παρακείμενο κτίσμα για τους ελεγκτές κτηνιάτρους.

Στην *περιοχή των Παλαιών Βόλου* υπήρχαν δύο *χάνια*¹, το ένα απέναντι από το άλλο (επί της οδού Κροκίου με Συντ.Μανωλάκη). Το ένα ανήκε στους αδερφούς *Νίκο και Αχιλλέα Μηλίνη*, το οποίο αργότερα έκαναν δωρεά στο νοσοκομείο και το άλλο αποτελούσε ιδιοκτησία του ΤαΤα κτίσματα αυτά υπάρχουν και σήμερα, όμως είναι εγκαταλελειμμένα. Πρόκειται για διώροφα οικοδομήματα. Το ισόγειο λειτουργούσε ως ταβέρνα και ο πάνω όροφος ως χώρος καταλύματος για τους *αγωγιάτες*², αλλά και για τους εμπόρους ζώων. Βέβαια, για να μείνουν στο χάνι πλήρωναν κάποιο χρηματικό ποσό. Δίπλα από το διώροφο κτίσμα, υπήρχαν στάβλοι, όπου σταβλίζονταν τα ζώα για όσο καιρό χρειάζονταν.

Η ζωοπανήγυρις γίνονταν μια φορά την εβδομάδα. Σύμφωνα με αφήγηση του σχοινοποιού *Νίκου Δουλαδίρη*, στα Παλαιά βρίσκονταν το εμπορικό κέντρο Βόλου. Στην περιοχή των παλαιών σφαγείων συγκεντρώνονταν 4000 περίπου ζώα του κάμπου, του Πηλίου αλλά και από την υπόλοιπη Ελλάδα. Δύο με τρεις μέρες πριν ο κόσμος αγόραζε σχοινιά, καπίστρια³, χαϊμαλιά και δέρματα για τα ζώα.

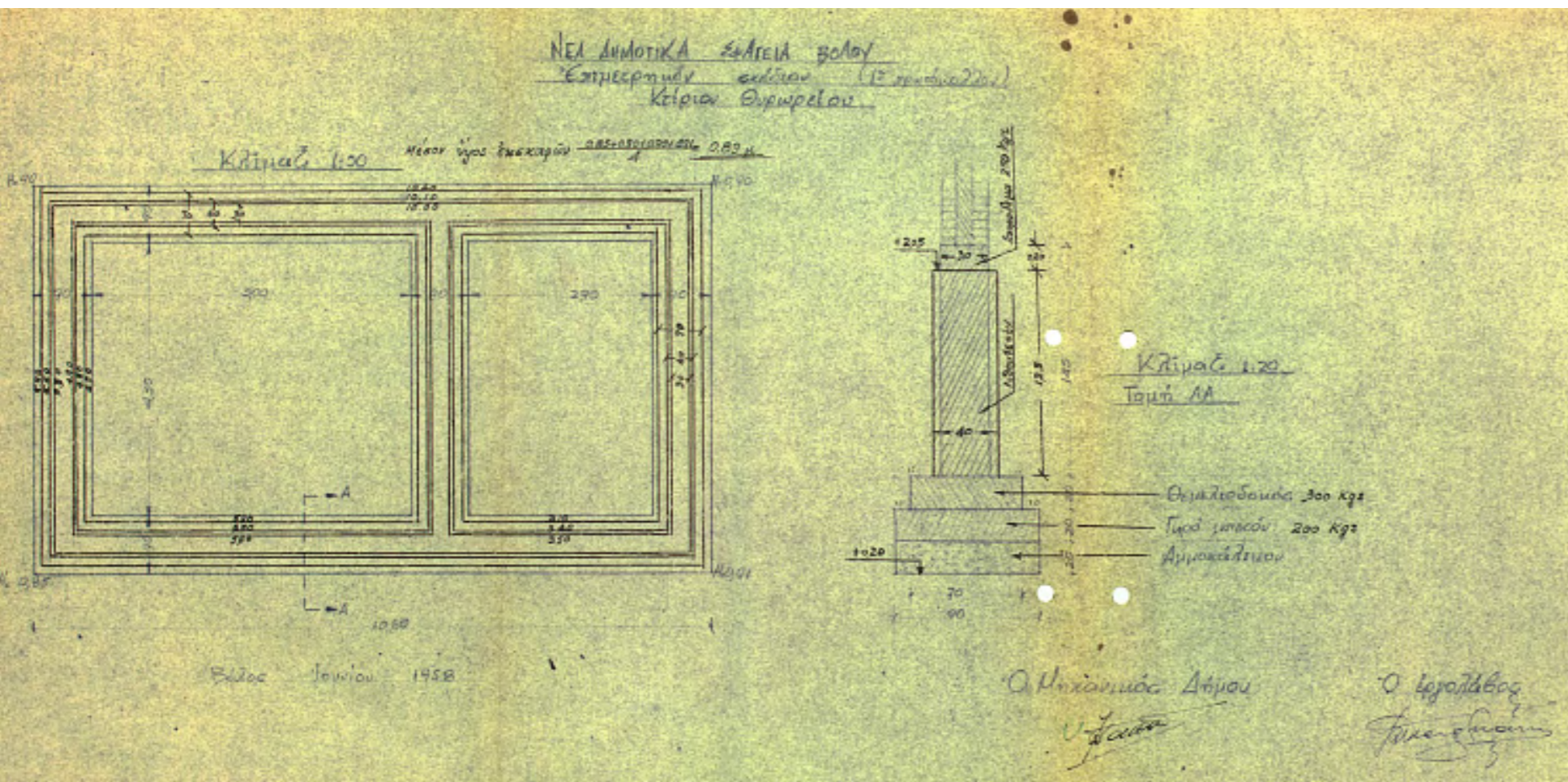
¹ Χώρος για την υποδοχή και τη διανυκτέρευση ταξιδιωτών και των ζώων τους, πανδοχείο. ² Αυτός που μεταφέρει φορτία σε υποζύγιο του έναντι κομιστρού. ³ Εξάρτημα της ιπποσκευής από ιμάντες που φοριέται στο κεφάλι του αλόγου για να ελέγχει ο αναβάτης την πορεία του· χαλινός, χαλινάρι

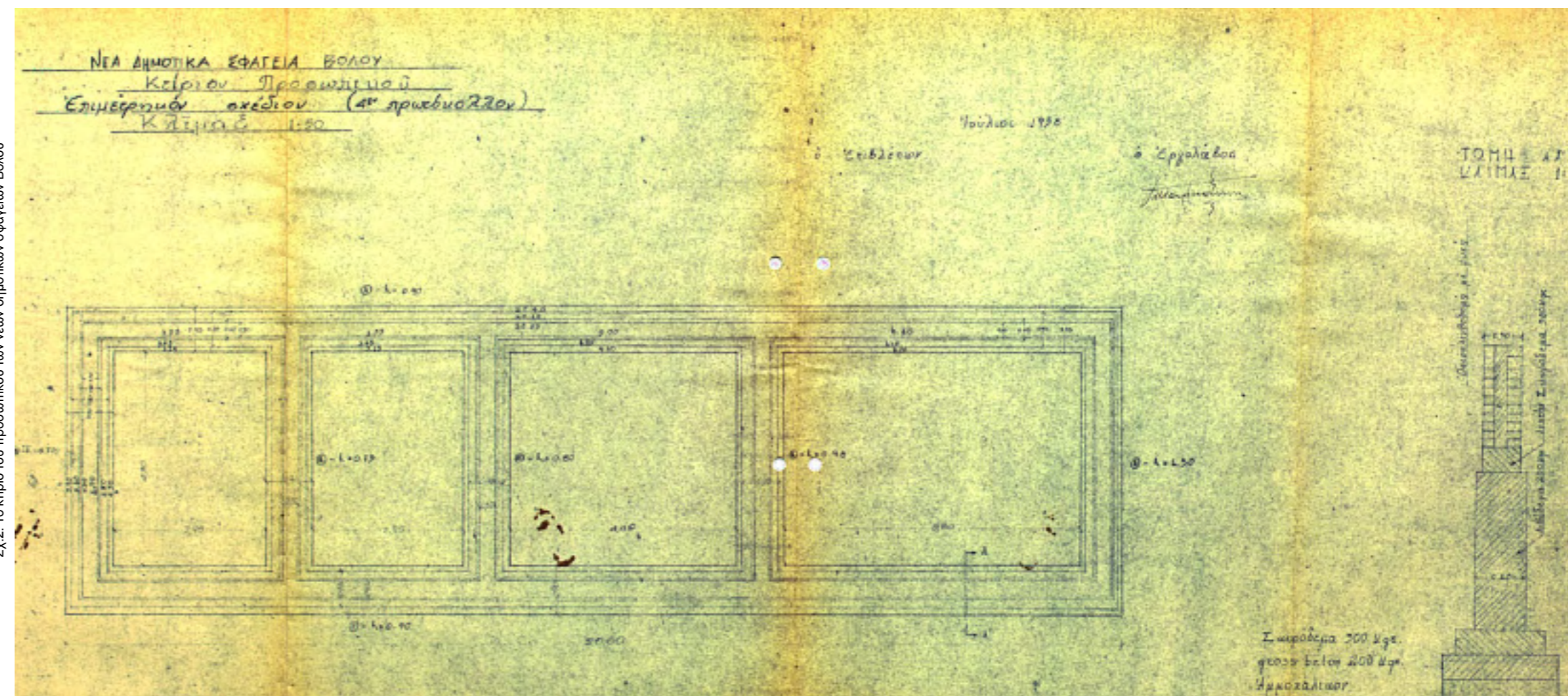
11

12

ΣΧ.1: Το κτίριο του θυρωρείου των νέων δημοτικών σφαγείων Βόλου

ΣΧ.2: Το κτίριο του προσωπικού των νέων δημοτικών σφαγείων Βόλου

Μεταφορικά μέσα

Η μεταφορά των ζωντανών προς το σφαγείο γίνονταν με τα “**κισέμια**”. Τα *κισέμια* ήταν ευνουχισμένα ζώα κριάρια ή τράγοι, που λειτουργούσαν ως οδηγοί των υπόλοιπων ζώων του κοπαδιού, τα οποία από ένστικτο ακολουθούσαν τα *κισέμια* μέχρι τον προορισμό των σφαγείων.

Για τη μεταφορά των κρεάτων στους χώρους διάθεσης, αρχικά χρησιμοποιήθηκαν τα κάρρα ή άμαξες, που έσερναν άλογα ή μουλάρια. Αργότερα, υπήρξαν οι μηχανοκίνητες μοτοσυκλέτες με καρότσα δίπλα στον οδηγό. Όταν άρχισαν να κυκλοφορούν τα αυτοκίνητα, τα σφαχτά μεταφέρονταν με κλειστού τύπου βανάκια, όπου στη μέση τοποθετούνταν παγοκολώνες και γύρω γύρω κρεμούσαν σε τσιγκέλια τα σφαγμένα ζώα.

Πολλά σφαχτά των δημοτικών σφαγείων Βόλου μεταφέρονταν και στην αγορά της Αθήνας με καράβια. Σε μεγάλες **κόφφες-κοφίνια-καλαθώνες**, με μεγάλο άνοιγμα και με αρκετό ύψος, τοποθετούνταν τα σφαγμένα ζώα όρθια και με το κεφάλι προς τα κάτω σε κυκλικές διαδοχικές σειρές. Τα πόδια των ζώων δένονταν κυκλικά από το ξύλο της καλαθώνας, αλλά και από δύο σχοινιά, που κάλυπταν σταυρωτά το άνοιγμα της καλαθώνας. Το δέρμα των σφαγμένων ζώων είχε αφαιρεθεί από το υπόλοιπο σώμα, προκειμένου να καθαριστούν από τα εντόσθια και στο τέλος το άφηναν στο κεφάλι. Όταν όμως τα τοποθετούσαν στην καλαθώνα, το δέρμα έμπαινε και πάλι στη θέση του, ώστε να διατηρηθεί το κρέας του ζώου φρέσκο και καθαρό. Παλιότερα δεν υπήρχαν ψυγεία για τέτοιου είδους μεταφορές.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ

Πρόκειται για συγκρότημα δύο κτιρίων, συνολικού εμβαδού **1794,80 τμ.**, ίδιας μορφής και κατασκευαστικής τεχνικής, τα οποία έχουν κριθεί διατηρητέα. Οι κολόνες, οι δοκοί και οι κεκλιμένες πλάκες είναι κατασκευασμένες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η στέγη είναι πριονωτή από πλάκες μπετόν και η κεκλιμένη αυτή οροφή εξασφαλίζει τον απαραίτητο φωτισμό στο κτίριο.

Στη δυτική πλευρά του συγκροτήματος βρίσκεται το Α κτίριο με τριμερή οργάνωση και δύο σειρές εσωτερικών υποστυλωμάτων από οπλισμένο σκυρόδεμα. Στην ανατολική πλευρά είναι το Β κτίριο με επιπρόσθετο στέγαστρο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Έχει τετραμερή οργάνωση της κάτοψης με τρεις σειρές εσωτερικών υποστυλωμάτων. Κατά μήκος των δύο κτιρίων υπάρχει αντισεισμικός αρμός που τα χωρίζει. Οι εξωτερικοί τοίχοι είναι κατασκευασμένοι από μπατική οπτοπλινθοδομή με δυο ενισχυτικά σενάζ στη μέση του ύψους των ανοιγμάτων και στο πρέκι.

Οι δοκοί που υπάρχουν στο κεκλιμένο τμήμα της οροφής σχηματίζουν τριγωνικά αετώματα από μπετόν.

Στο ύψος των πλαϊνών πλευρών υπάρχουν μεταλλικά κουφώματα βιομηχανικού τύπου.

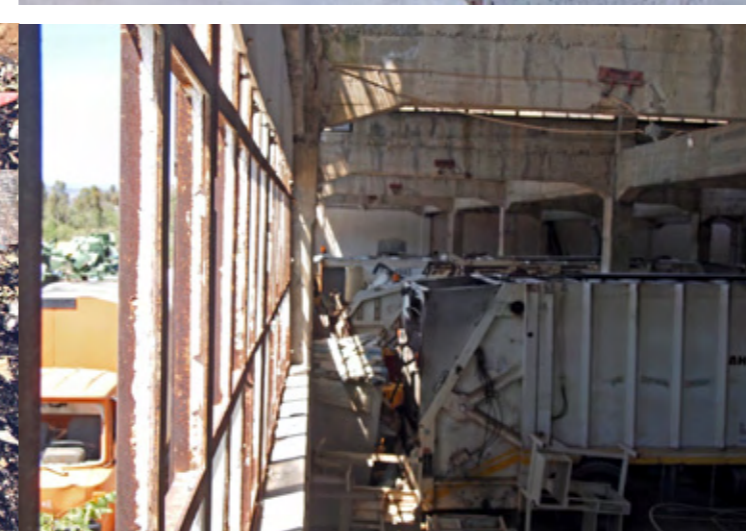
Οι εξωτερικές πόρτες είναι συρόμενες, μεταλλικές και στο πάνω μέρος υπάρχει φεγγίτης εξαερισμού.

Τα υλικά κατασκευής όπως τούβλα, σενάζ, κολόνες, δοκοί, πλάκες είναι διακριτά.

Το κτιριακό συγκρότημα είναι χαρακτηριστικό δείγμα “οδοντωντού-βιομηχανικού κτιρίου”.

Ο τύπος αυτός εξελίχθηκε μετά το 1920 και με την εφαρμογή του οπλισμένου σκυροδέματος στη χώρα μας.

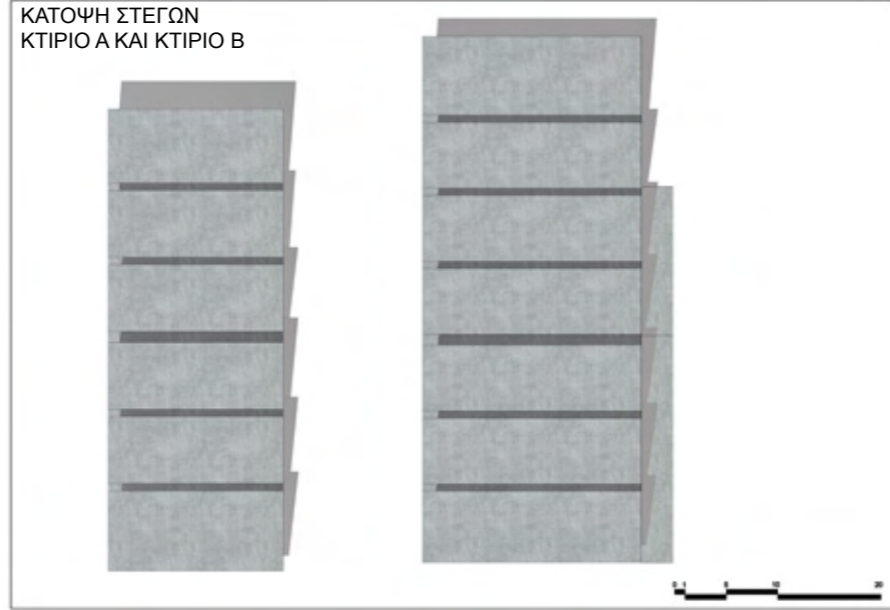
ΝΕΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

Πρόταση για νέα χρήση του συγκροτήματος από το Δήμο Βόλου έχει προταθεί τα κτίρια να δοθούν για επανάχρηση προκειμένου να στεγάσουν την Υπηρεσία Πρασίνου του Δήμου. Όσο για τον περιβάλλοντα χώρο προτείνεται να διαμορφωθεί για τη στάθμευση των φορτηγών. Πρόταση του ΤΕΕ Μαγνησίας προς το Δήμο Βόλου.

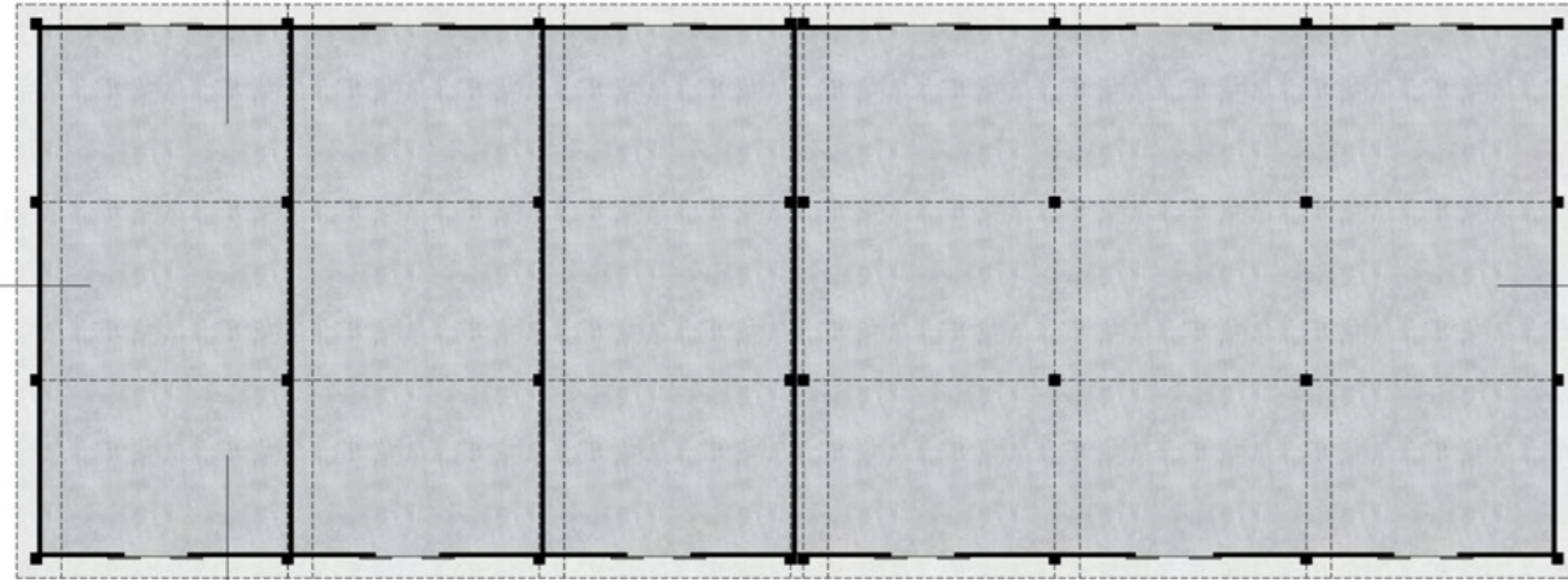
Αρχικά, να γίνει σαφής οριοθέτηση της ζώνης γύρω από την περιοχή Μπουρμπουλήθρα, που χαρακτηρίστηκε ως περιοχή ειδικής προστασίας-υγρότοπος-και να ληφθούν μέτρα για τη διαφύλαξη του οικοσυστήματος της περιοχής. Έχει προταθεί από το ΤΕΕ Μαγνησίας η δημιουργία ενός οικολογικού πάρκου στην Μπουρμπουλήθρα, που θα περιλαμβάνει και κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με αξιοποίηση των κτιρίων των παλαιών σφαγείων, γύρω από το βιότοπο της περιοχής. Η επανάχρηση αυτή θα μπορούσε να συνδυαστεί και με τον αρχαιολογικό χώρο της αρχαίας Δημητριάδας.

ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ
ΚΤΙΡΙΟ Α

B

ΚΑΤΟΨΗ
32

B

0 1 2 5 10

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

0 1 2 5

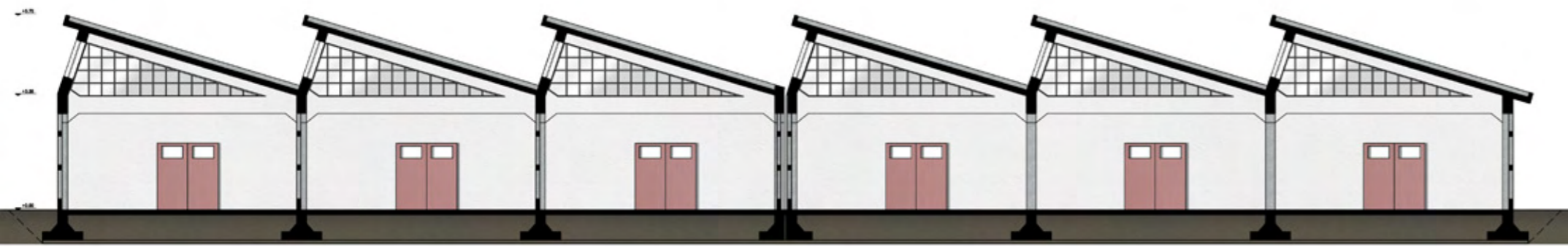
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

0 1 2 5

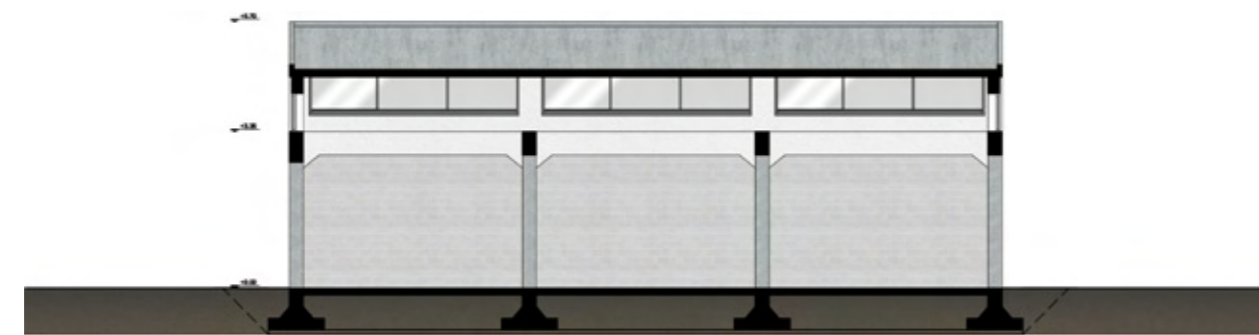
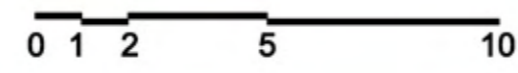

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

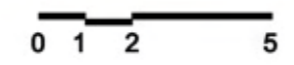
0 1 2 5

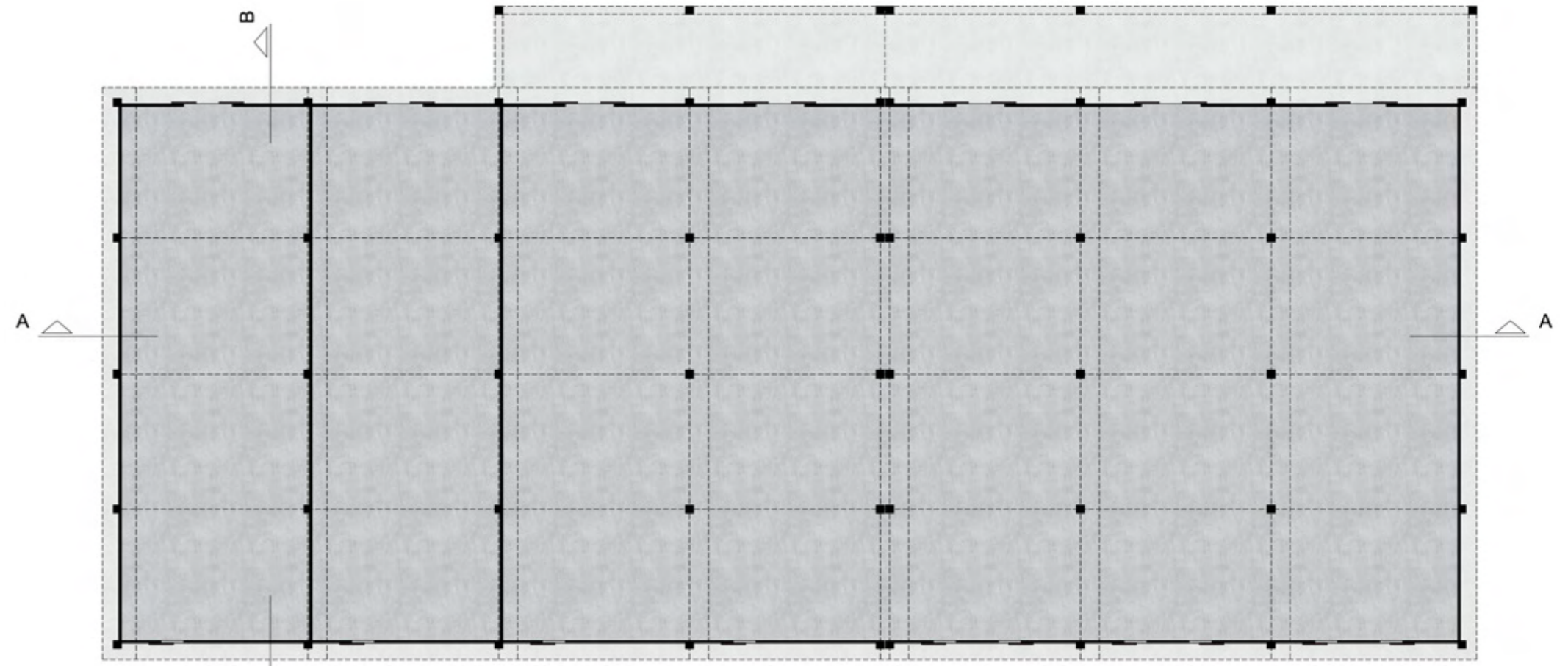
TOMH A-A

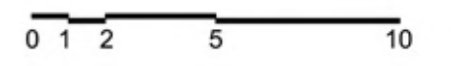
TOMH B-B

ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ
ΚΤΙΡΙΟ Β

ΚΑΤΟΨΗ

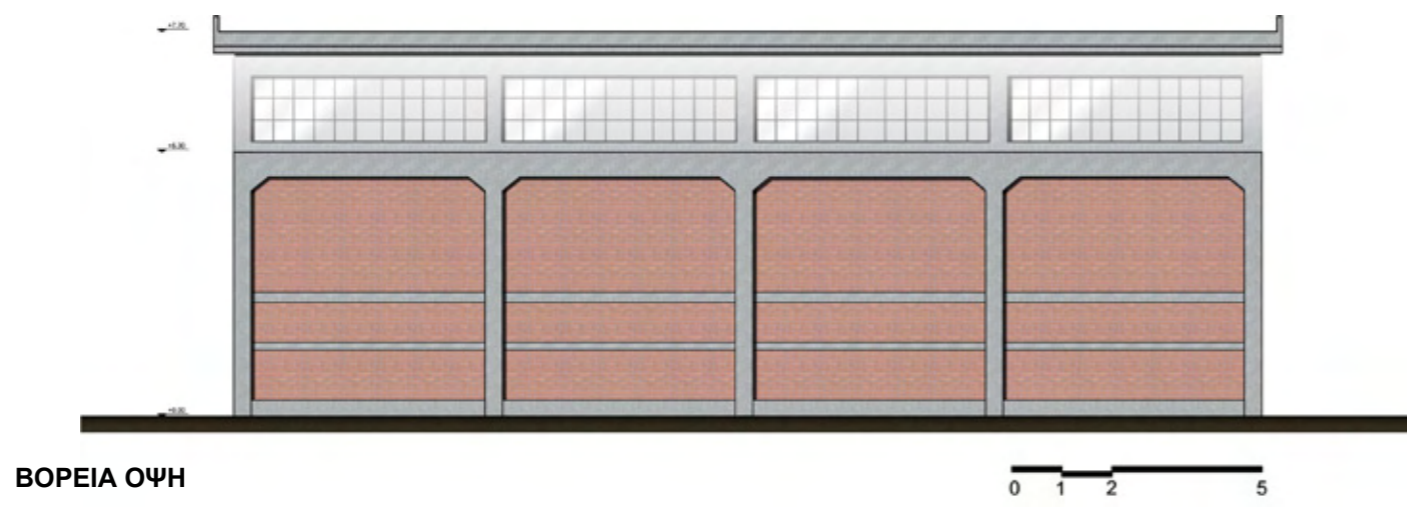

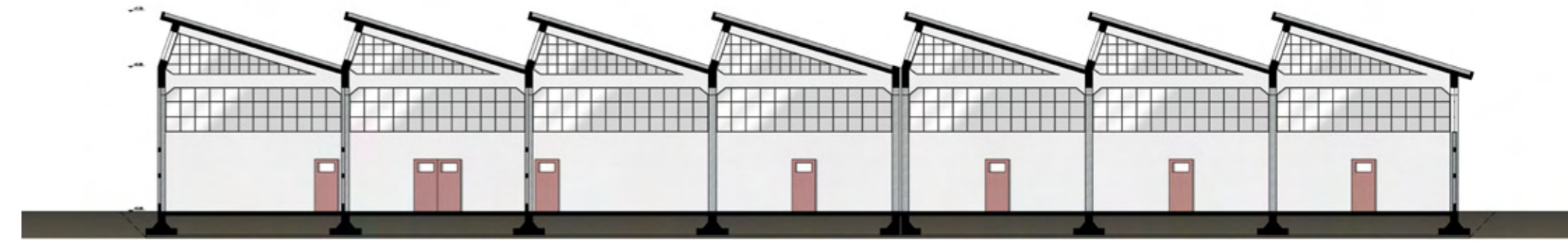
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

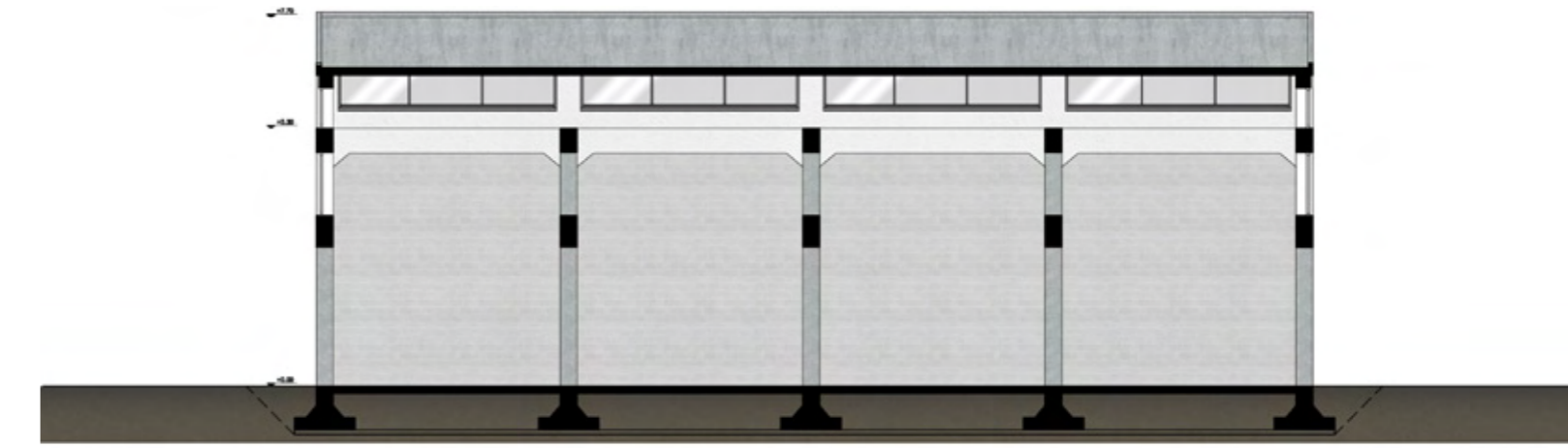
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

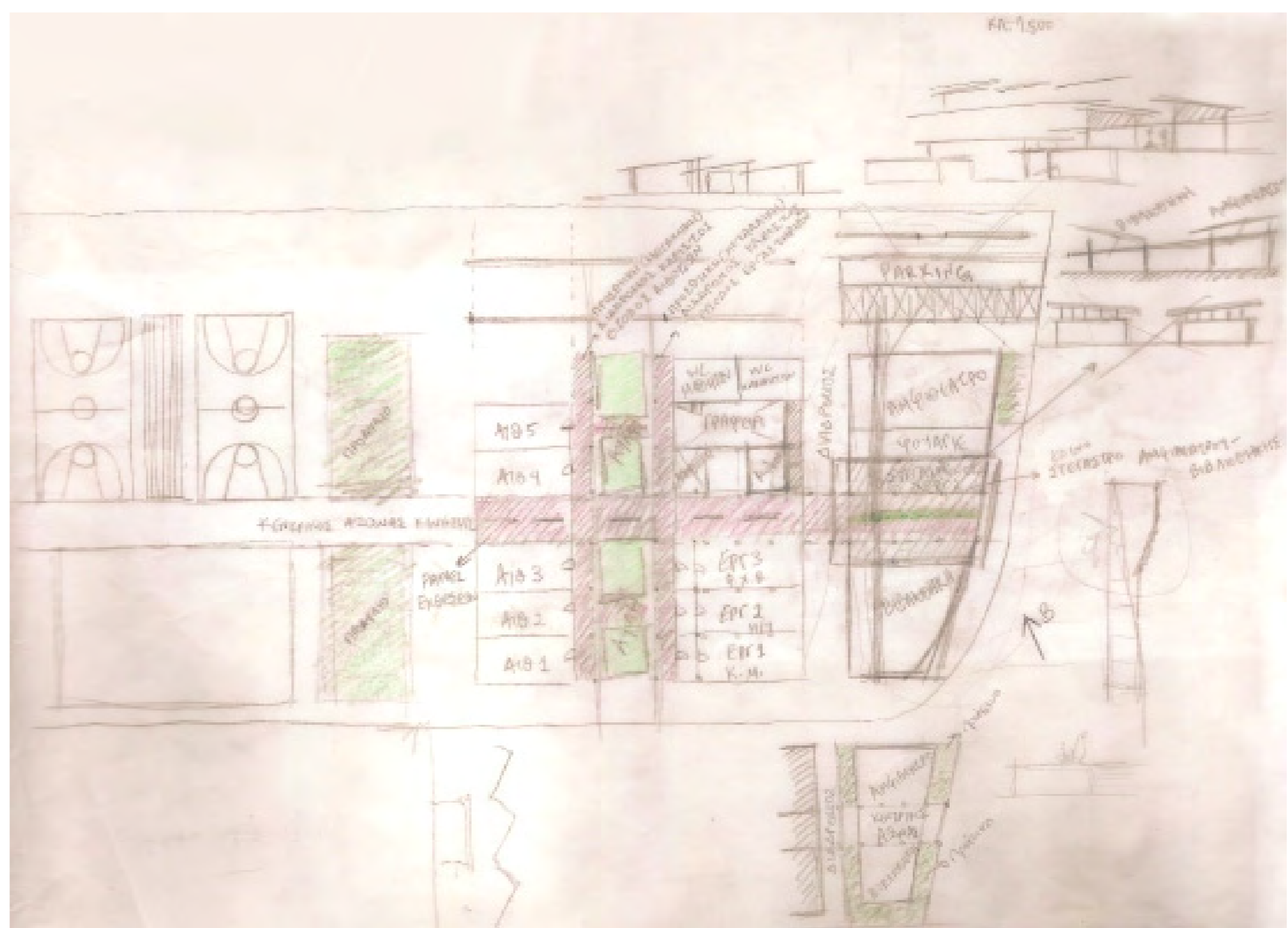

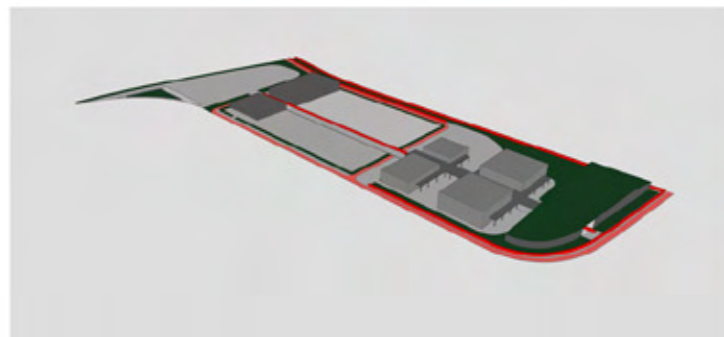
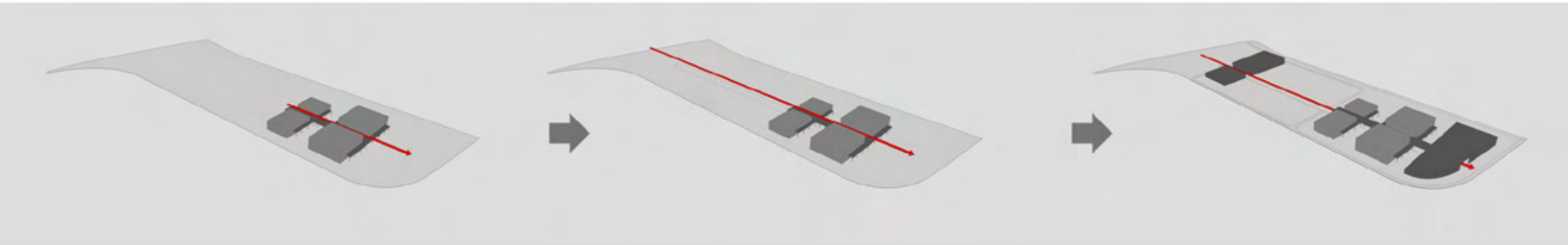
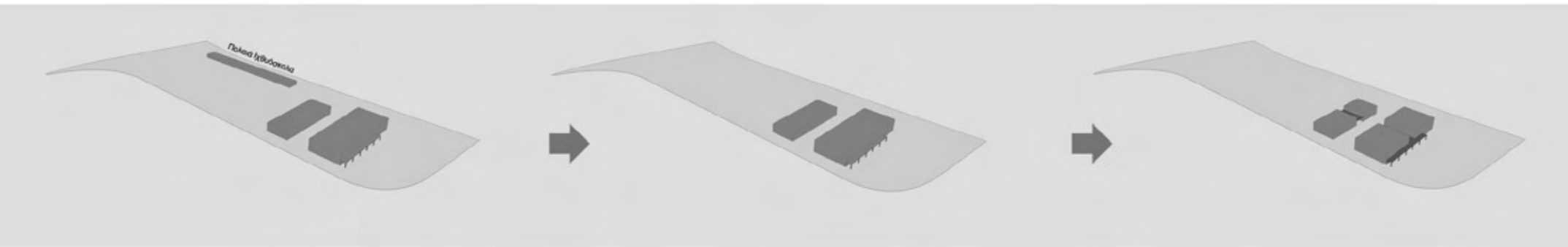
TOMH A-A

TOMH B-B

ΑΡΧΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- Υφιστάμενα κτίσματα
- Προσθήκες
- Άξονες κίνησης
- Ζώνες πρασίνου
- Ποδηλατόδρομος

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Για τη δημιουργία του αθλητικού λυκείου και του αθλητικού κέντρου επιλέχθηκαν κοινόχρηστες και δημόσιες χρήσεις. Με βάση το λειτουργικό χαρακτήρα του κάθε κτιρίου αποφασίστηκε ανάλογα το κτιριολογικό πρόγραμμα. Αρχική προϋπόθεση στον σχεδιασμό αποτέλεσε ο βασικός χώρος του σχολείου, που αναμφίβολα είναι οι αίθουσες διδασκαλίας, τα εργαστήρια, τα γραφεία καθηγητών, οι χώροι υγιεινής και το κυλικείο. Για τη σωστή λειτουργία του αθλητικού σχολείου θεωρήθηκε αναγκαία η εισαγωγή δευτερευόντων-συμπληρωματικών χρήσεων, όπως αυτή της βιβλιοθήκης και του αμφιθεάτρου. Ακόμα, στο κτιριολογικό πρόγραμμα προστίθενται οι κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις, όπως το κλειστό γήπεδο μπάσκετ, το γυμναστήριο με τους χώρους των αποδυτηρίων, το κυλικείο, καθώς και οι ανοιχτές που είναι το κολυμβητήριο-η πισίνα, τα 2 γήπεδα τένις, τα 2 γήπεδα ποδοσφαίρου, το γήπεδο μπάσκετ και το γήπεδο βόλεϊ.

Στην ανατολική πλευρά του οικοπέδου τοποθετούνται οι εγκαταστάσεις του αθλητικού σχολείου και στη δυτική πλευρά του αθλητικού κέντρου. Ειδικότερα, στο υφιστάμενο συγκρότημα των παλαιών δημοτικών σφαγείων αποφασίστηκε να στεγαστούν οι κύριοι χώροι του σχολείου, που είναι οι αίθουσες διδασκαλίας, τα εργαστήρια, τα γραφεία καθηγητών, οι χώροι υγιεινής και το κυλικείο, με τις ανάλογες επεμβάσεις ενίσχυσης του κτιρίου, εξωτερικές και εσωτερικές διαρρυθμίσεις, όπου επιβάλλονται. Έτσι, στη νότια πλευρά του κτιρίου Α τοποθετούνται 3 εργαστήρια. Η ανάγκη για βοηθητικούς χώρους στα εργαστήρια οδήγησε στην προσθήκη εσωτερικού μεταλλικού παταριού, αλλά και στη βύθιση του εδάφους κατά 60 εκατοστά, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα παρέμβασης στο ύψος του υφιστάμενου κτιρίου. Στη βόρεια πλευρά του κτιρίου Α τοποθετούνται ακόμα τα γραφεία των καθηγητών και οι χώροι υγιεινής. Στη νότια, αλλά και στη βόρεια πλευρά του κτιρίου Β επιλέγεται η στέγασση των αιθουσών διδασκαλίας. Στη βόρεια πλευρά του κτιρίου Β τοποθετούνται επίσης το κυλικείο και οι χώροι υγιεινής. Για την καλύτερη λειτουργία του κυλικείου, καθώς και για την άνετη παραμονή του ανθρωπίνου δυναμικού του σχολικού συγκροτήματος προτείνεται η δημιουργία εσωτερικού μεταλλικού παταριού. Ακόμα, κρίθηκε αναγκαία η προσθήκη δύο μεταλλικών παταριών στον κεντρικό οριζόντιο άξονα κίνησης του συγκροτήματος, που θα αποτελούν χώρο διαλείμματος για τους μαθητές. Η προσθήκη αυτή έγινε μόνο στο κτίριο Β, λόγω του επιτρεπόμενου ύψους. Το χαμηλό ύψος του κτιρίου Α δεν επέτρεψε παρόμοια κατασκευή για να μην περιοριστεί ο φυσικός φωτισμός του χώρου. Όσον αφορά τη στέγασση του σχολικού συγκροτήματος, διατηρείται ανέπαφο το υφιστάμενο στέγαστρο πλάτους 3m του κτιρίου Β στην ανατολική πλευρά του οικοπέδου. Προτείνεται η επέκτασή του μέχρι το τέλος του κτιρίου. Ακόμα, στη δυτική πλευρά του κτιρίου Β και στην ανατολική πλευρά του κτιρίου Α προστίθενται στέγαστρα πλάτους 3m, με σκοπό τη δημιουργία εσωτερικού διαδρόμου κίνησης στις αίθουσες διδασκαλίας, τα εργαστήρια, τα γραφεία καθηγητών, τους χώρους υγιεινής και το κυλικείο. Τα στέγαστρα οργανώνονται σε χωρικό κάναβο 7m και για την κατασκευή τους επιλέγονται μεταλλικές κοιλοδοκοί διατομής 20x20 και γυαλί, το οποίο θα εξασφαλίσει την απαραίτητη διαφάνεια και δεν θα καλύπτει τα υφιστάμενα κτίρια.

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σχολικό συγκρότημα

- Αίθουσες διδασκαλίας Αριθμός αιθουσών: 10 m^2 /αίθουσα:67 Σύνολο: 670 m^2
- Εργαστήρια Αριθμός εργαστηρίων: 3 m^2 /εργαστήριο: 100 Σύνολο: 300 m^2
- Γραφεία καθηγητών Σύνολο: 133 m^2
- Κυλικείο: 103 m^2
- Χώροι υγιεινής κτίριο A: 54 m^2
- Χώροι υγιεινής κτίριο B: 32 m^2

Βιβλιοθήκη

- Αριθμός αναγνωστηρίων: 2 m^2 /αναγνωστήριο: 28 Σύνολο: 56 m^2
- Βιβλιοστάσιο: 207 m^2
- Βοηθητικοί χώροι: 13 m^2
- Χώροι υγιεινής: 22 m^2

Αμφιθέατρο (χωρητικότητας 200 ατόμων)

- Χώρος αμφιθεάτρου: 236 m^2
- Φουαγιέ: 149 m^2
- Βοηθητικοί χώροι-γραφεία: 78 m^2
- Χώροι υγιεινής: 35 m^2

Κλειστό γυμναστήριο

- Γήπεδο μπάσκετ: 837 m^2
- Αίθουσα οργάνων: 120 m^2
- Αποδυτήρια: 74 m^2
- Κυλικείο: 68 m^2
- Χώροι υγιεινής: 84 m^2

Εξωτερικές αθλητικές εγκαταστάσεις

- Πισίνα: 240 m^2
- 2 γήπεδα τέννις: 528 m^2
- Γήπεδο βόλει: 162 m^2
- Γήπεδο μπάσκετ: 364 m^2
- 2 γήπεδα ποδοσφαίρου: 838 m^2

Στην ανατολική απόληξη του οικοπέδου επιλέγεται ο σχεδιασμός των συμπληρωματικών λειτουργιών του σχολείου. Η βιβλιοθήκη και το αμφιθέατρο σχεδιάζονται με βάση το φυσικό επικλινές έδαφος και τον κεκλιμένο δρόμο. Έτσι, νότια τοποθετείται υπόσκαφα η βιβλιοθήκη με δύο αναγνώστια, βιβλιοστάσιο και χώρους υγιεινής. Βόρεια το αμφιθέατρο χωρητικότητας 200 ατόμων με χώρο φουαγιέ, βοηθητικούς χώρους-γραφεία και χώρους υγιεινής, υπερυψωμένο κατά 50 εκατοστά του φυσικού επικλινούς εδάφους. Ακριβώς πάνω από το αμφιθέατρο, στη βορειοανατολική πλευρά του οικοπέδου εισάγεται φυτεμένο βατό δώμα, το οποίο συνεχίζεται και στις οροφές του αμφιθέατρου και της βιβλιοθήκης. Η εισαγωγή του φυτεμένου βατού δώματος δημιουργεί μία ενδιαφέρουσα δραστηριότητα για τον περιπατητή με θέαση προς την πόλη, χωρίς να υπάρχει οπτική ενόχληση και σύγχυση σε σχέση με τα παλαιά βιομηχανικά συγκρότημα και τις νέες βοηθητικές προσθήκες. Η κατασκευή της βιβλιοθήκης και του αμφιθέατρου επιλέγεται να είναι σύμμικτη. Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι ο φωτισμός από την οροφή διαχέεται στον πυρήνα των κτιρίων. Οι εσωτερικοί τοίχοι της βιβλιοθήκης και του αμφιθέατρου φέρουν φεγγίτες, ώστε να επιτυγχάνεται αμφίπλευρος φωτισμός και διαμπερής αερισμός.

Στο κέντρο του οικοπέδου τοποθετούνται οι αθλητικές εγκαταστάσεις όπως το ανοιχτό κολυμβητήριο, τα ανοιχτά γήπεδα (1 γήπεδο βόλεϊ, 1 γήπεδο μπάσκετ, 2 γήπεδα τένις) καθώς και οι κλειστές που περιέχουν ένα γήπεδο μπάσκετ, το γυμναστήριο, τα αποδυτήρια, τους χώρους υγιεινής και το κυλικείο. Για τις κλειστές εγκαταστάσεις επιλέχθηκε να αποτελούνται από μια ελαφριά μεταλλική κατασκευή, που δεν θα περιορίζει τη θέαση, αλλά θα σέβεται και θα συνδιαλέγεται με το παλαιό βιομηχανικό συγκρότημα. Η πλήρωση της κατασκευής θα γίνει εξίσου με ελαφριά υλικά, όπως γυαλί και διάτρητη λαμαρίνα. Είναι άξιο αναφοράς το ότι στο σημείο αυτό το έδαφος βυθίζεται 3m για να εξασφαλιστεί το απαιτούμενο ύψος του κλειστού γηπέδου, που είναι τα 8m. Στην δυτική απόληξη του οικοπέδου και δίπλα στη λεωφόρο Αθηνών τοποθετείται ισόγειος ανοιχτός χώρος στάθμευσης 65 θέσεων.

Ο περιβάλλον χώρος σχεδιάστηκε σύμφωνα με τη θέση των κτιρίων στο οικόπεδο, δημιουργώντας δύο παράλληλους-οριζόντιους κύριους άξονες κίνησης. Ο πρώτος είναι αυτός που θα επιτρέψει την πρόσβαση των μαθητών στο σχολείο και αποτελεί την παρόχθια συνέχιση του υπάρχοντος πεζόδρομου επί της οδού Αθηνών. Είναι σχεδιασμένος από deck (ξύλο είδους teak) για να σηματοδοτεί την κύρια είσοδο στο συγκρότημα. Ο δεύτερος άξονας ενώνει τη δυτική πλευρά του οικοπέδου-το parking με την ανατολική, όπου θα πραγματοποιούνται οι εκπαιδευτικές λειτουργίες του σχολείου. Έτσι, γίνεται εύκολη η πρόσβαση των καθηγητών στο σχολικό συγκρότημα. Στα σημεία που συναντά τα κτίρια ο διάδρομος είναι είτε εσωτερικός, είτε στεγασμένος ημι-υπαίθριος. Στα υπόλοιπα σημεία είναι ανοιχτός. Επιπλέον, υπάρχουν και δευτερεύοντες άξονες κυκλοφορίας οι οποίοι δημιουργούνται με βάση τη θέση των κτιρίων και τις ζώνες πρασίνου, που καταλαμβάνουν ένα μεγάλο μέρος του οικοπέδου.

Για την καλύτερη πρόσβαση των μαθητών, αλλά και των μελών του αθλητικού κέντρου σχεδιάστηκε η επέκταση του υφιστάμενου ποδηλατόδρομου επί της οδού Αθηνών μέχρι το οικόπεδο μελέτης. Η λογική του σχεδιασμού εξυπηρετεί όλες τις λειτουργίες του συγκροτήματος. Η επέκταση του ποδηλατόδρομου θα γίνει περιμετρικά του οικοπέδου, αλλά θα το διαπερνά και κάθετα σε δύο σημεία.

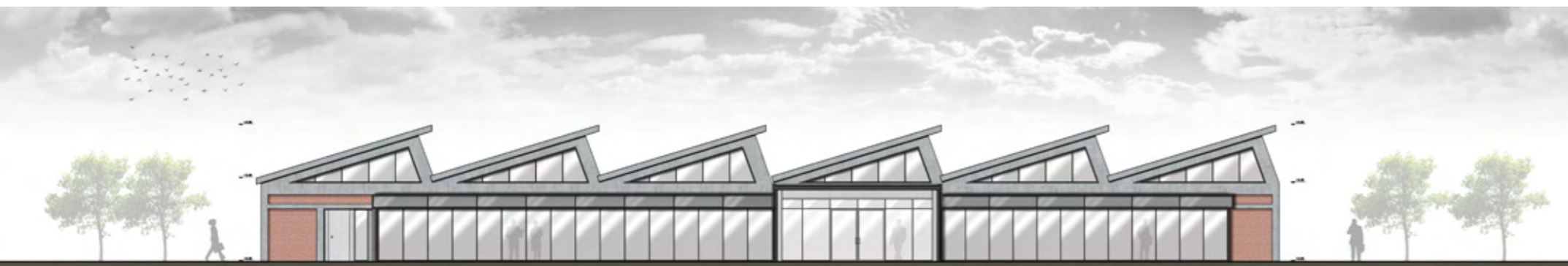
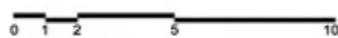
Εν κατακλείδι, με τη δημιουργία του αθλητικού λυκείου-αθλητικού κέντρου, η περιοχή θα αναβαθμιστεί και θα γίνει τοπόσημο της πόλης του Βόλου.

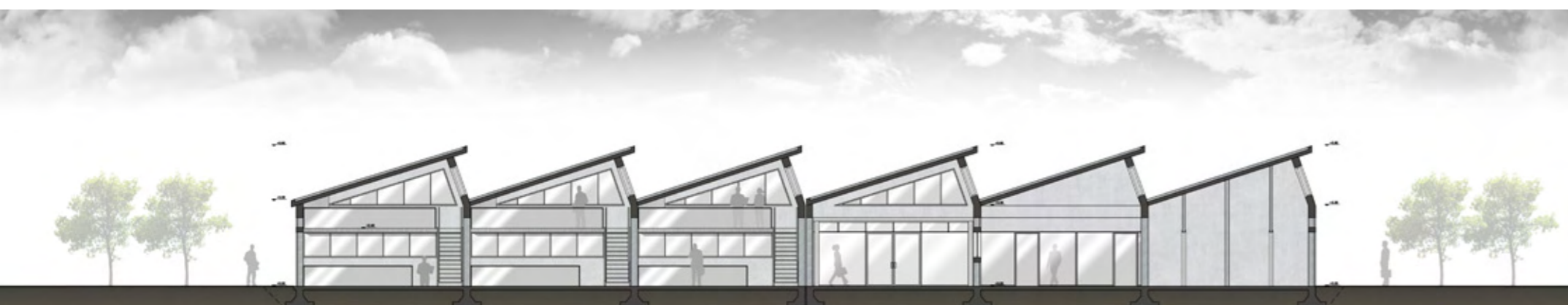
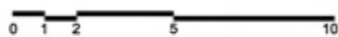
ΟΨΕΙΣ - ΤΟΜΗ ΚΤΙΡΙΟΥ Α (ΣΦΑΓΕΙΩΝ)

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΤΟΜΗ Z-Z'

ΟΨΕΙΣ - ΤΟΜΗ ΚΤΙΡΙΟΥ Β (ΣΦΑΓΕΙΩΝ)

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

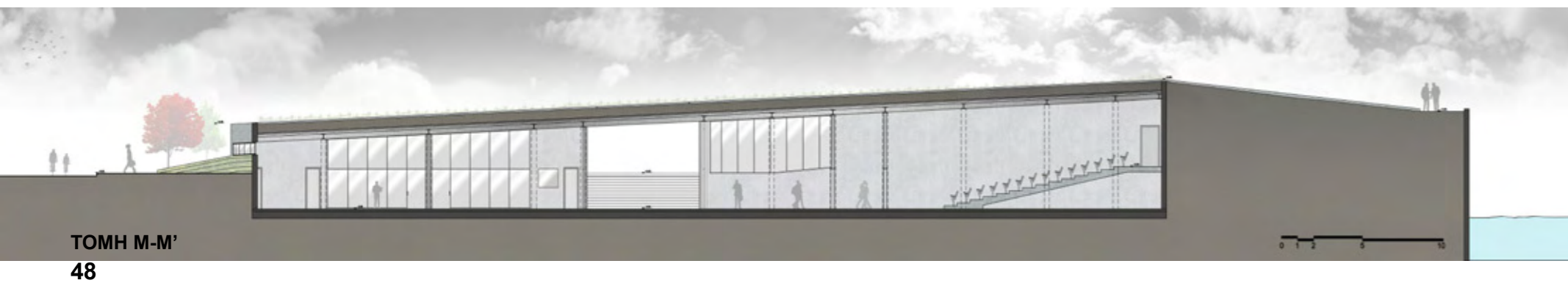
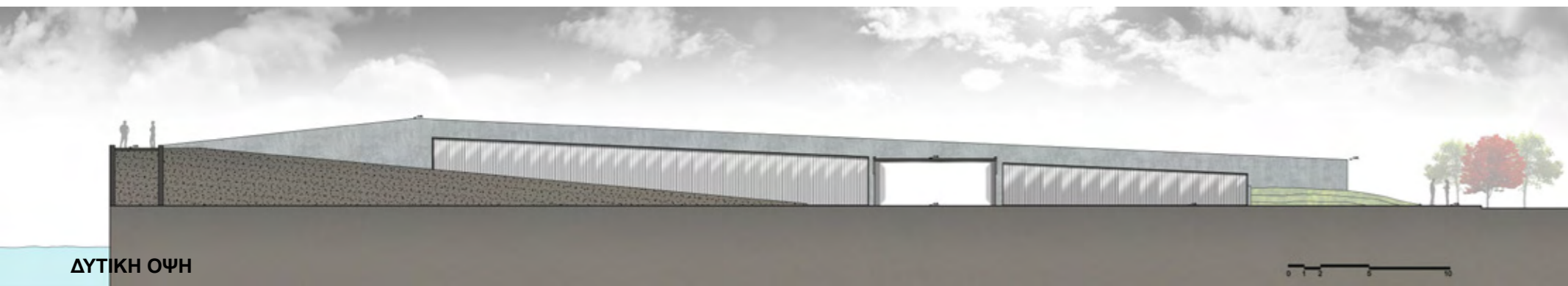
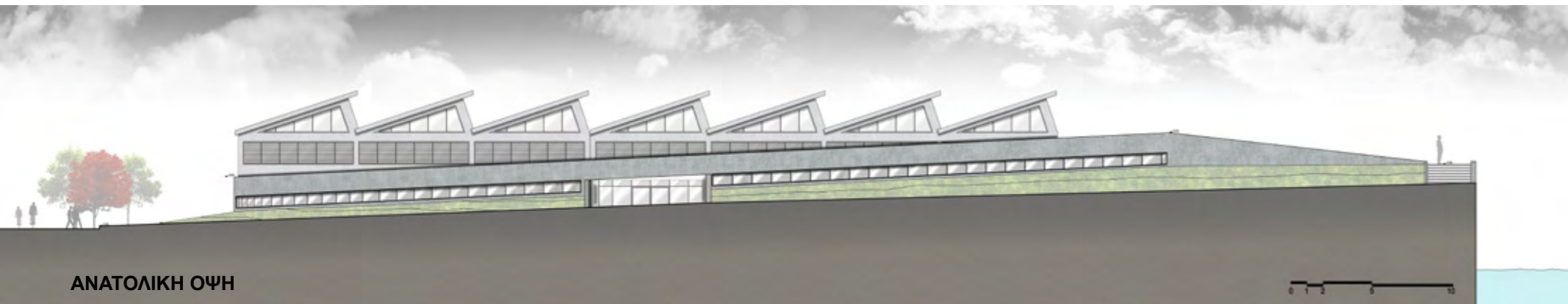
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΤΟΜΗ I-I'

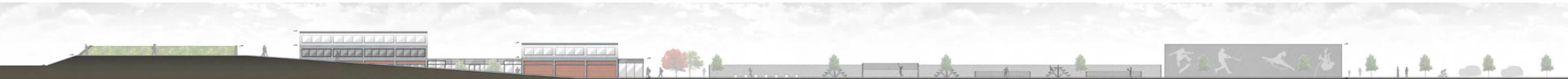
ΟΨΕΙΣ - ΤΟΜΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ/ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΥ

ΟΨΕΙΣ - ΤΟΜΗ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΥΕΙΣ-ΤΟΜΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

0 1 5 10 20

ΓΕΝΙΚΗ ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

0 1 5 10 20

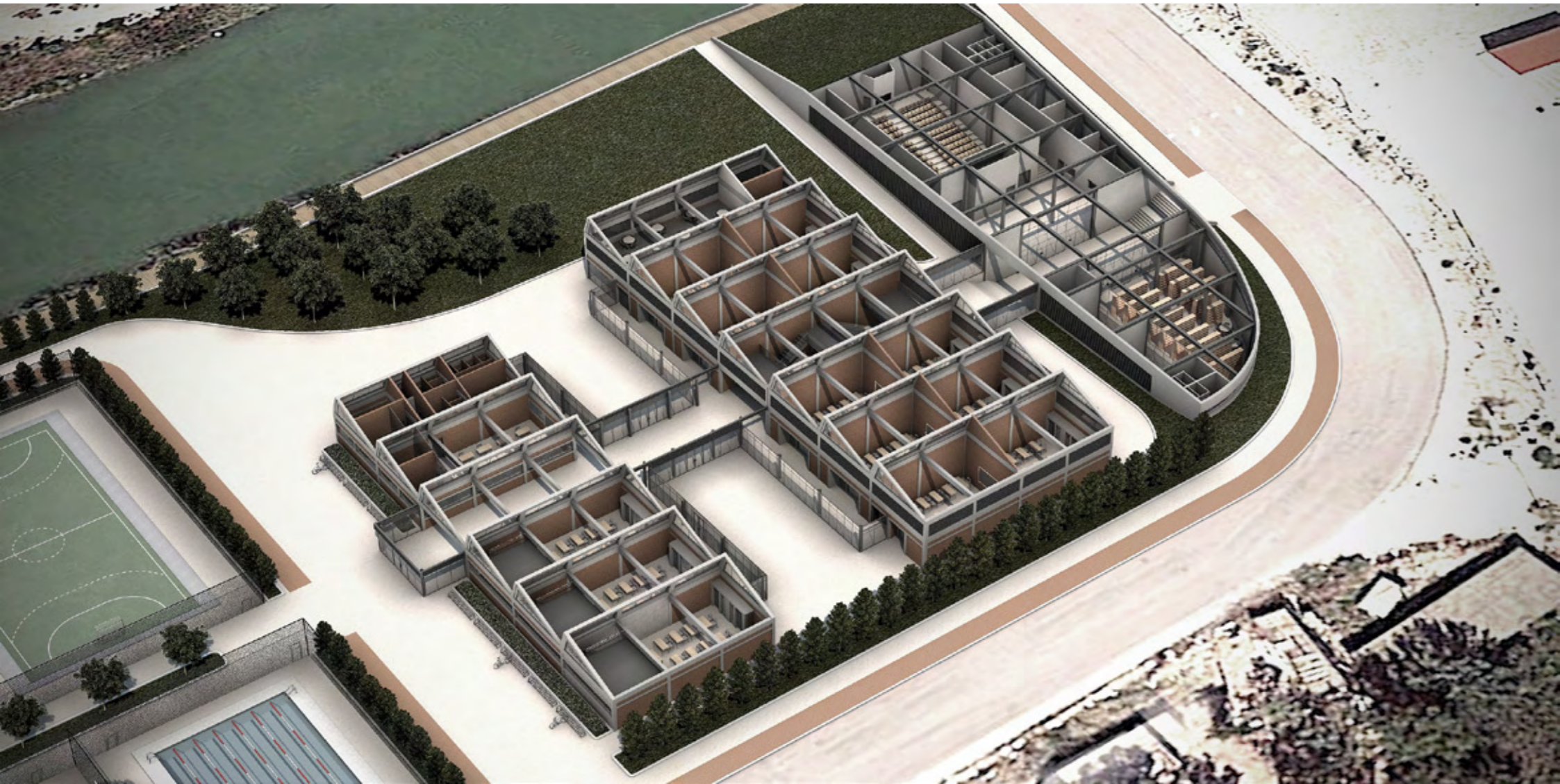

ΓΕΝΙΚΗ ΤΟΜΗ Α-Α'

0 1 5 10 20

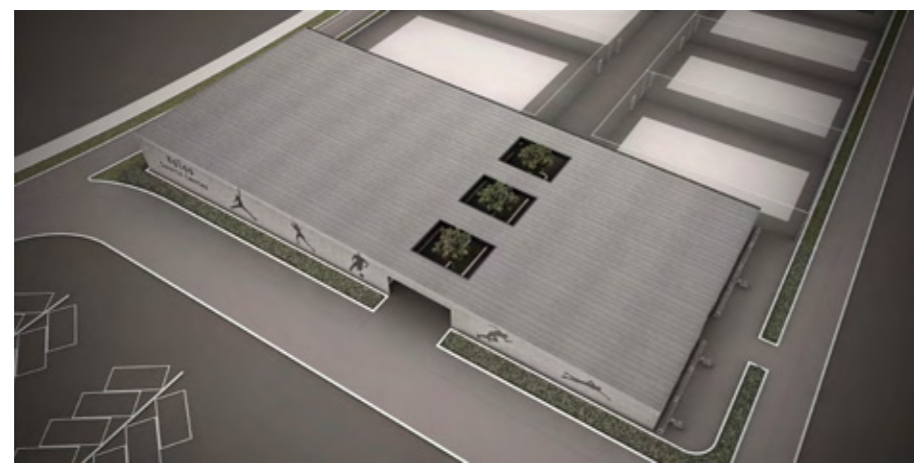
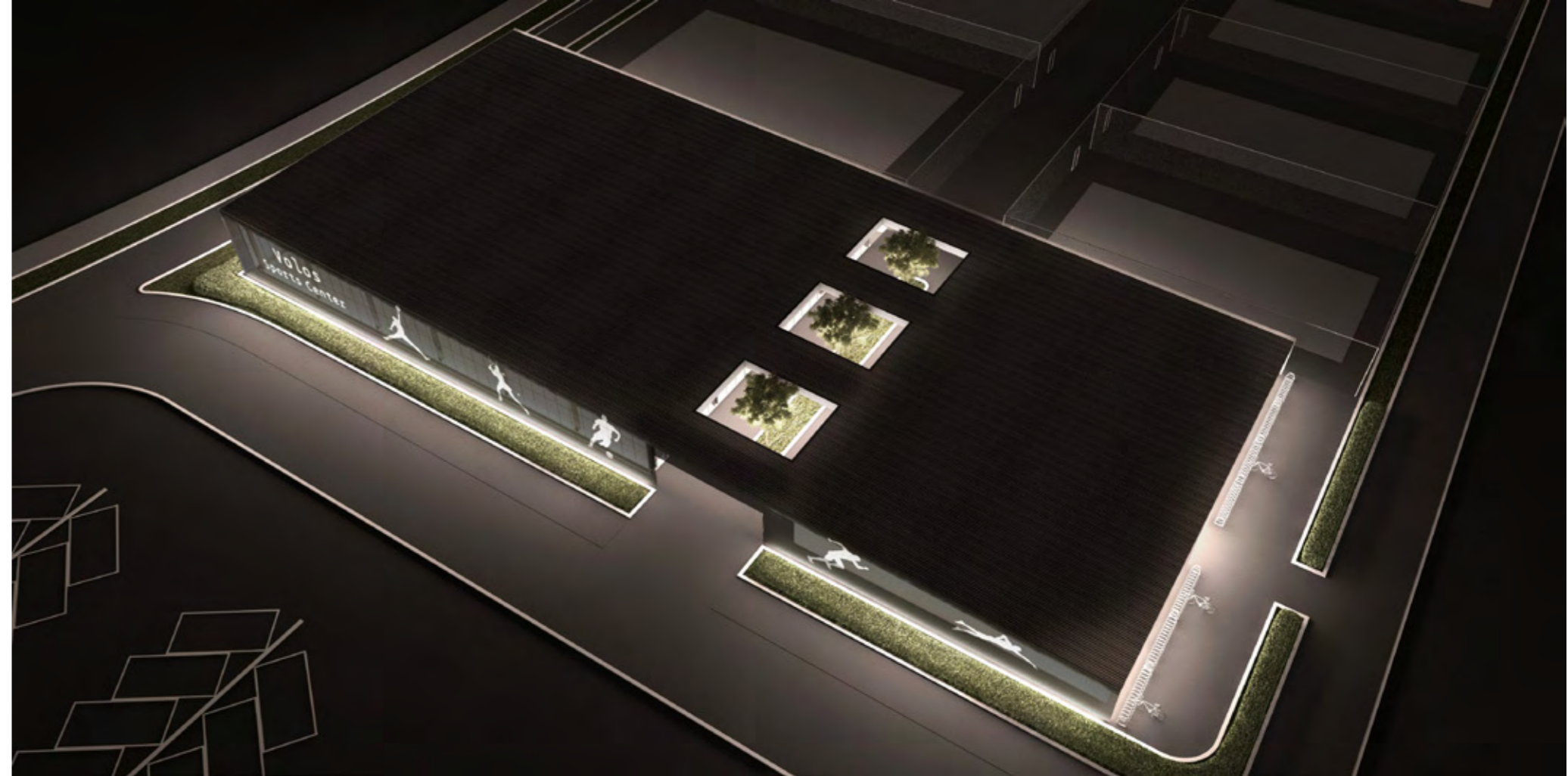
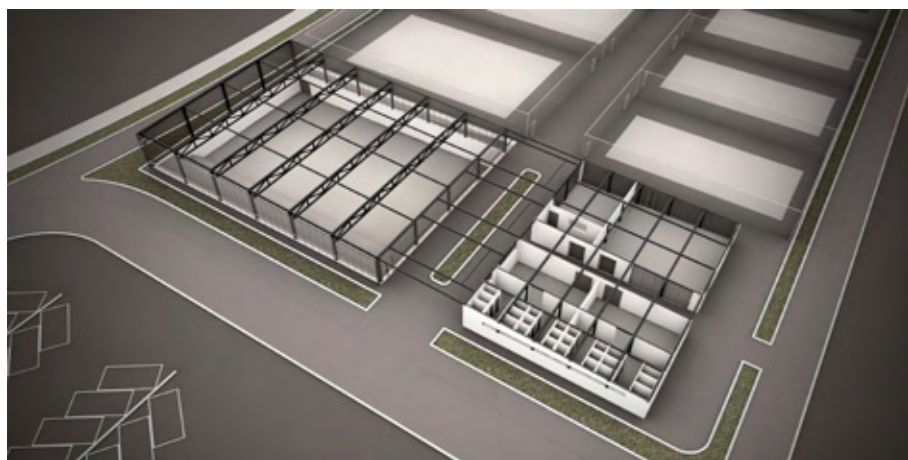
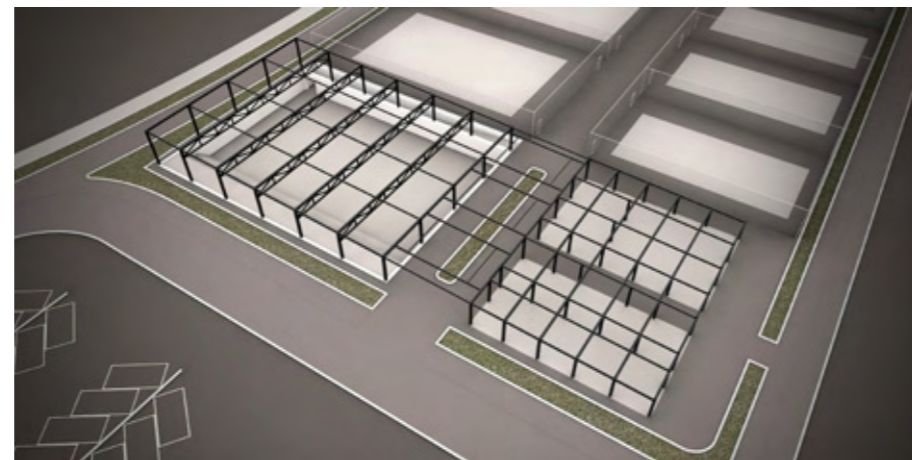
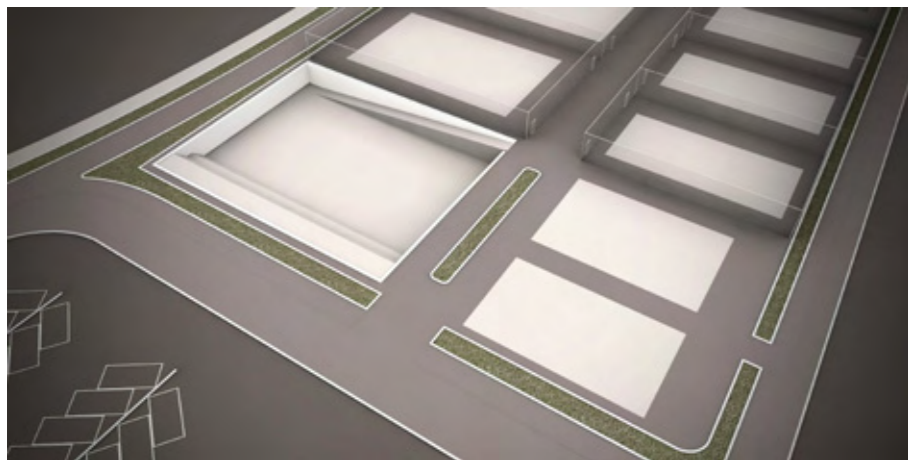

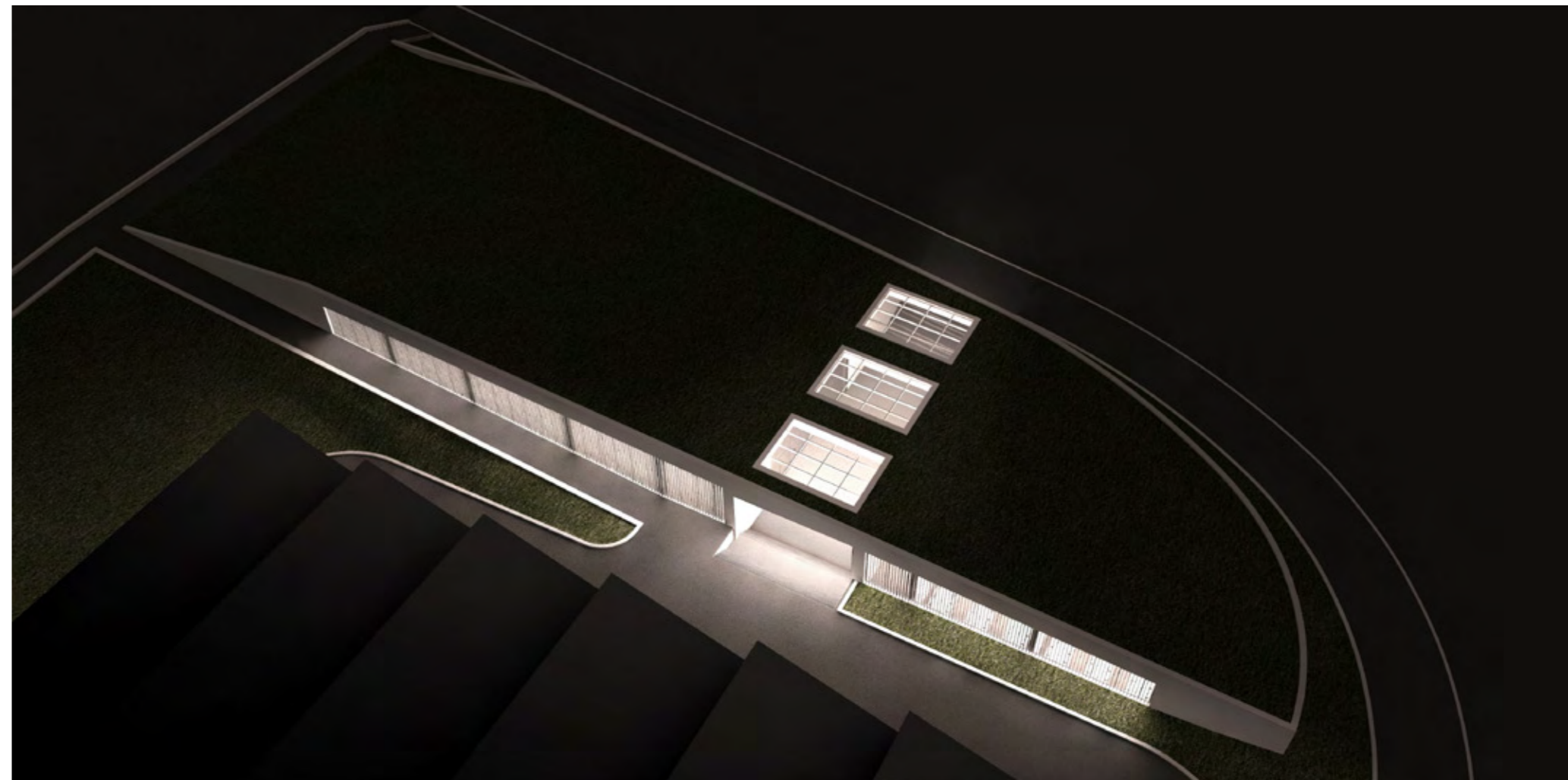
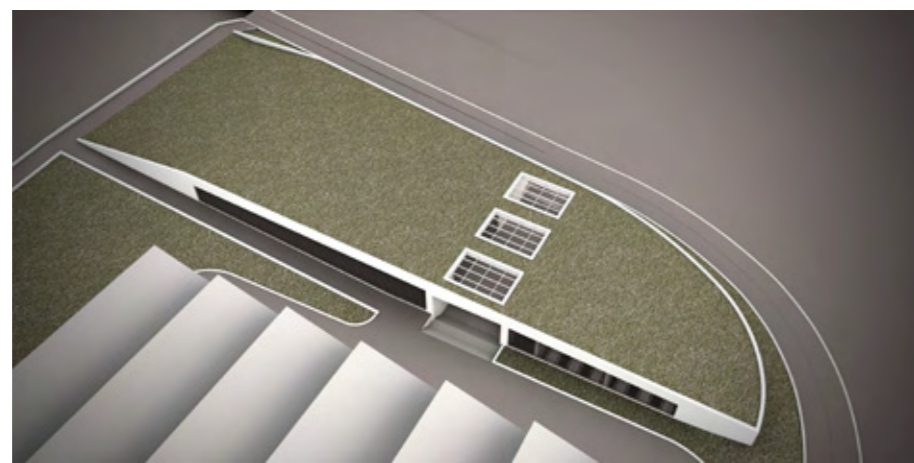
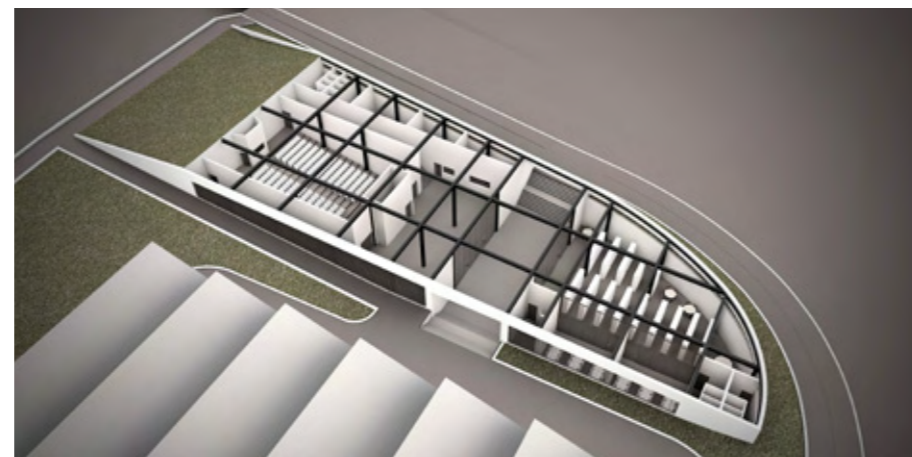
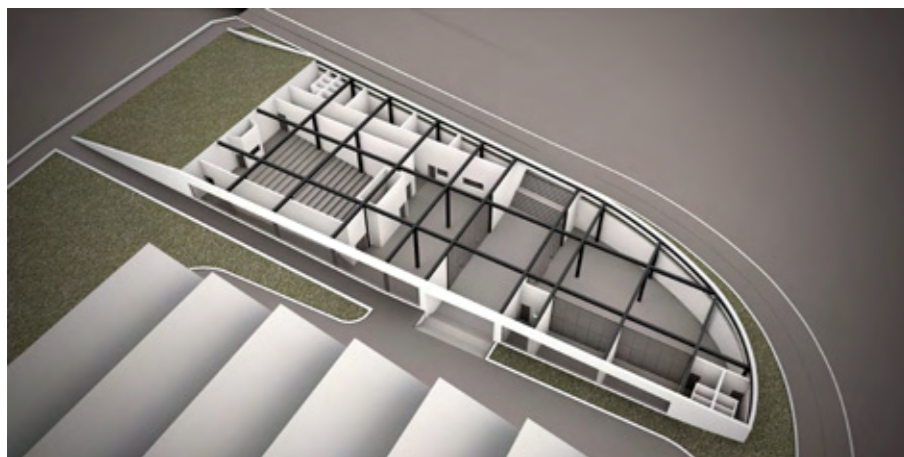
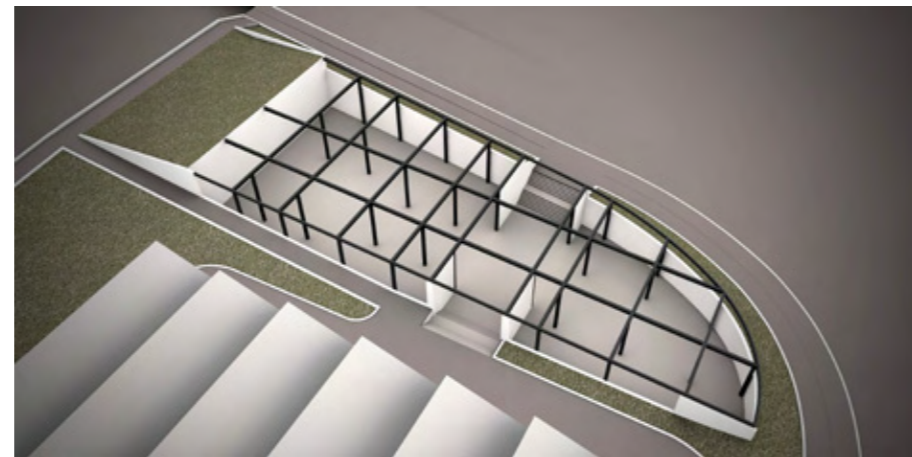
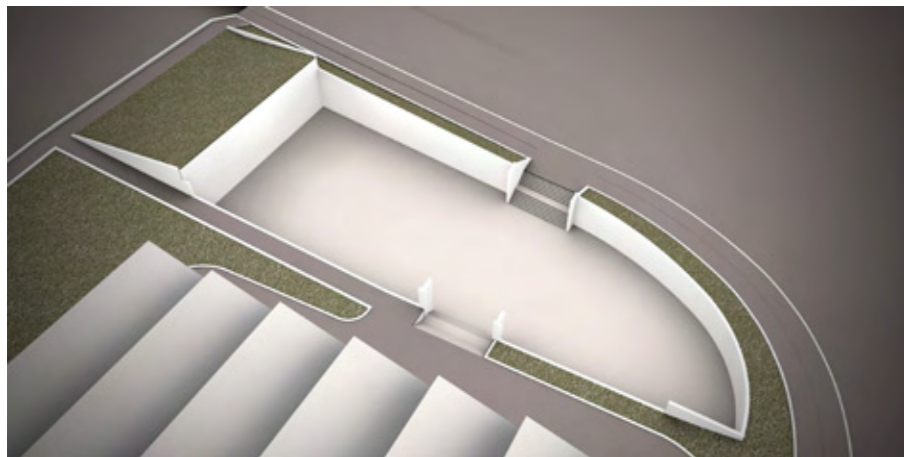

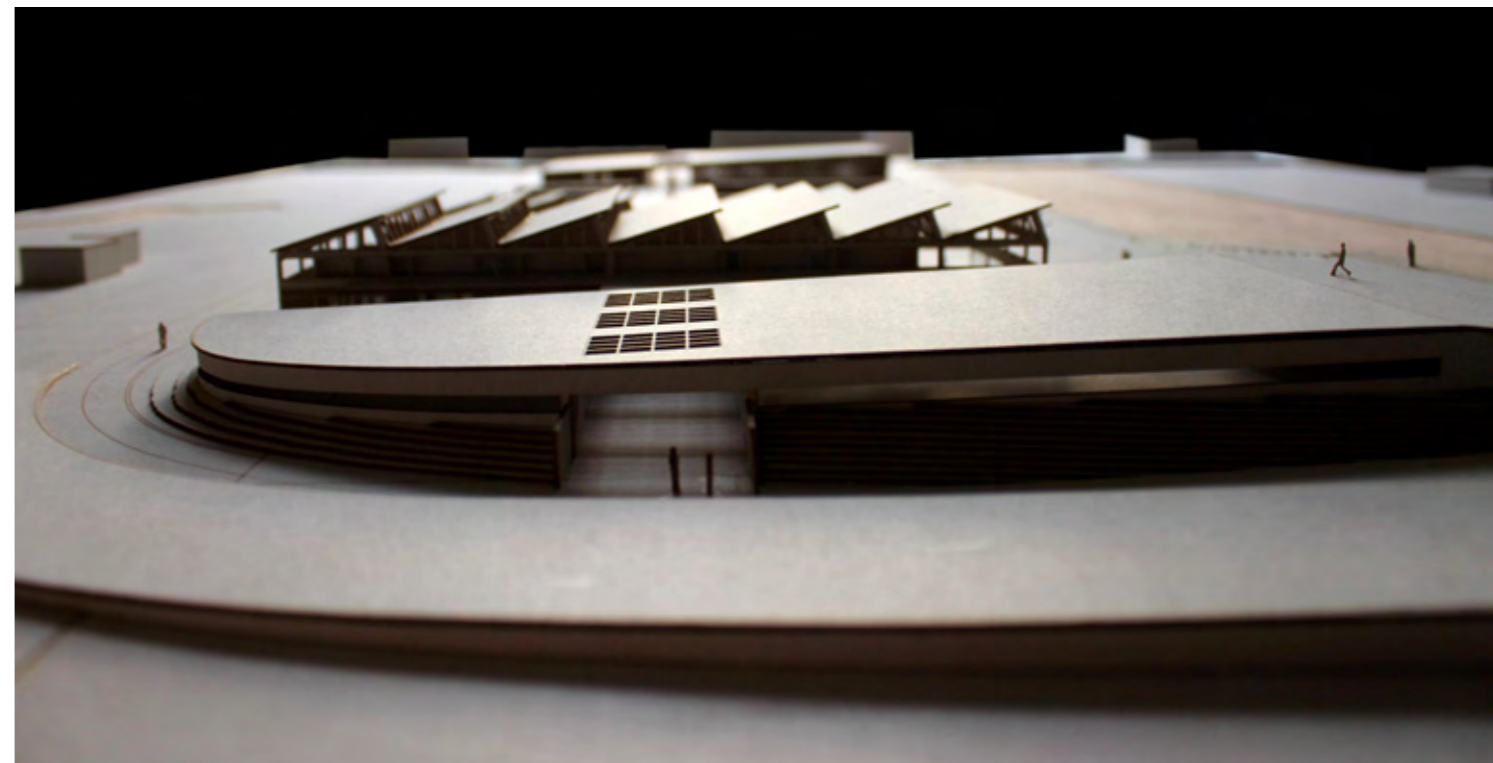
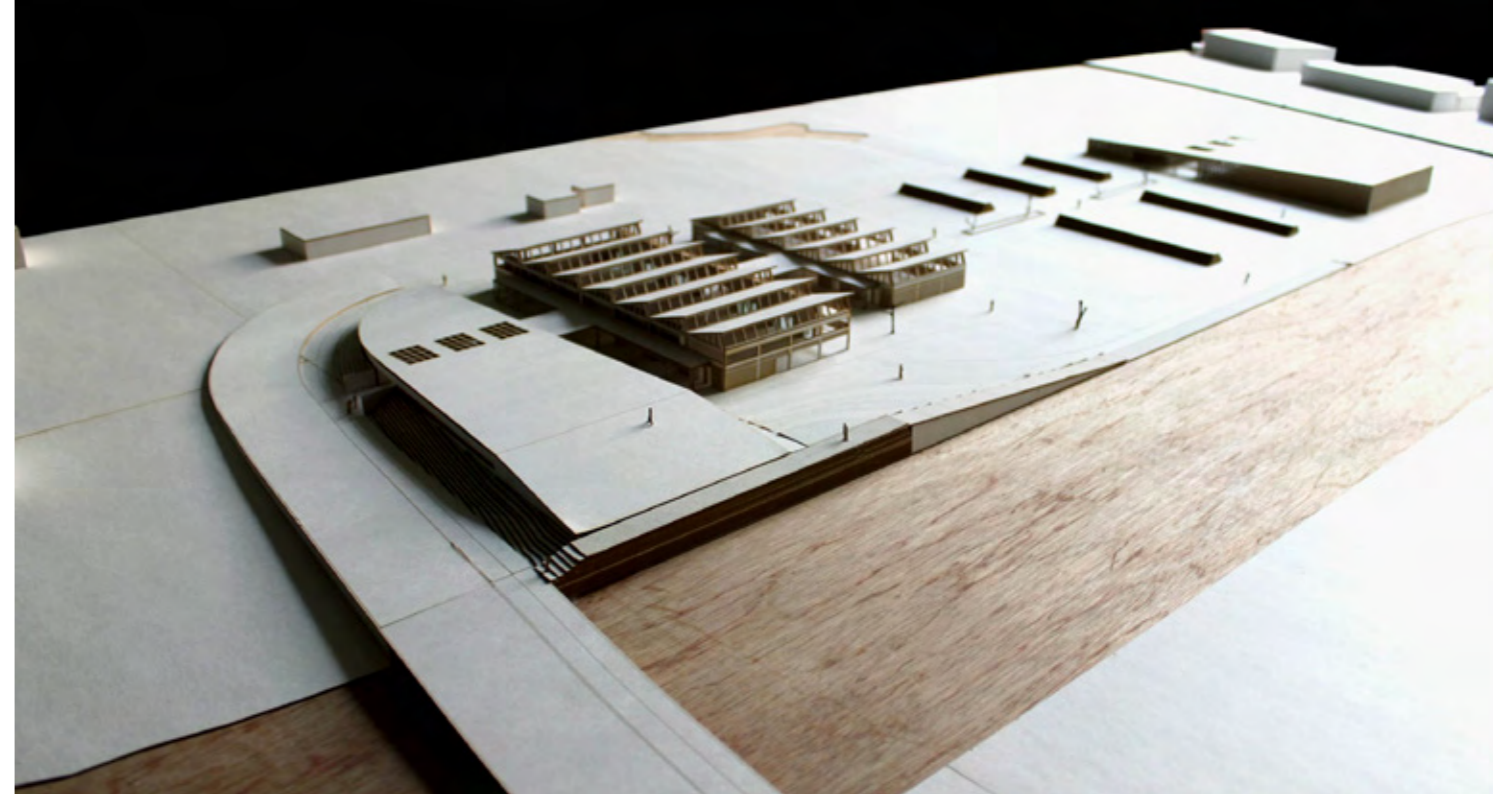
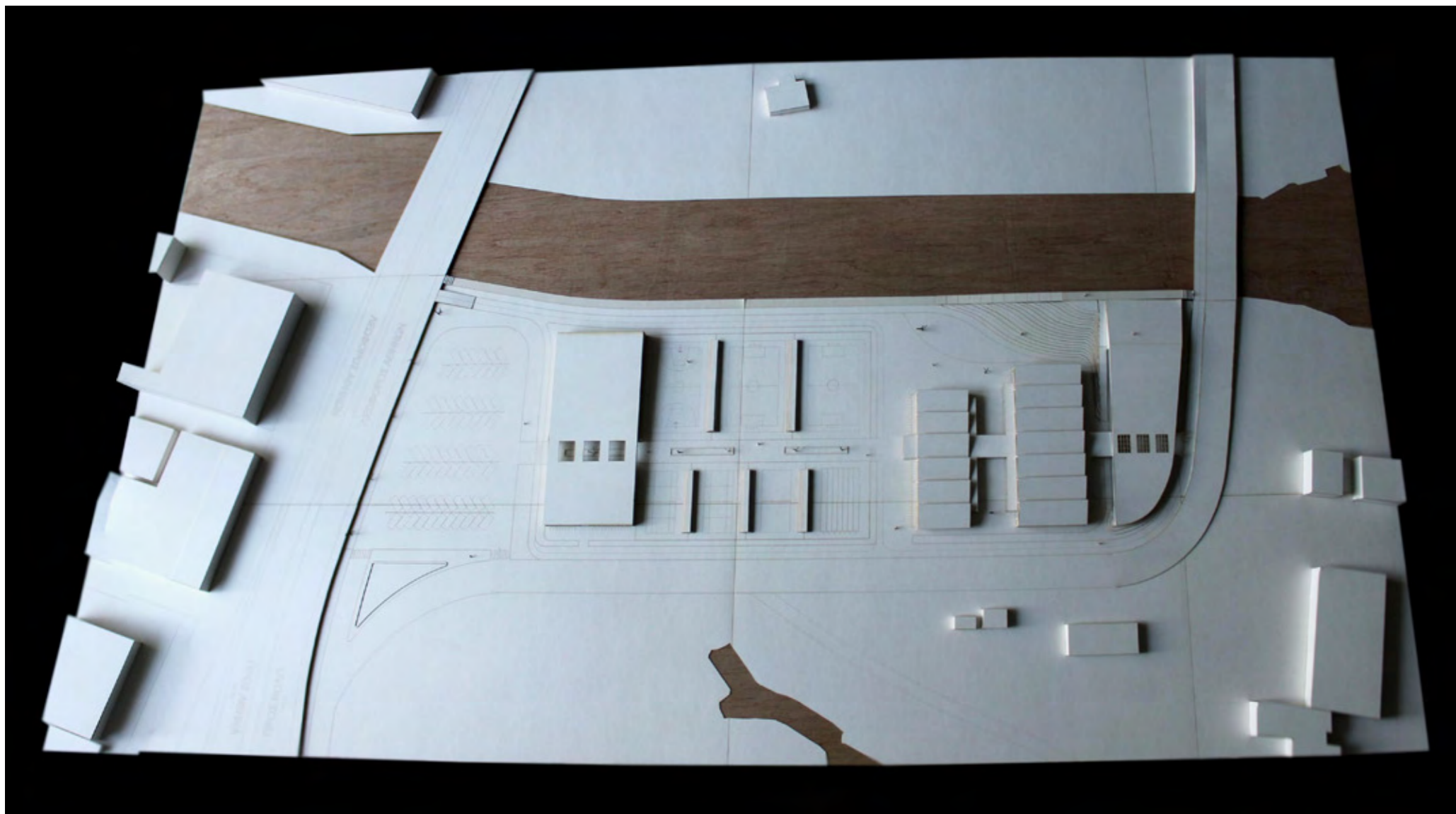

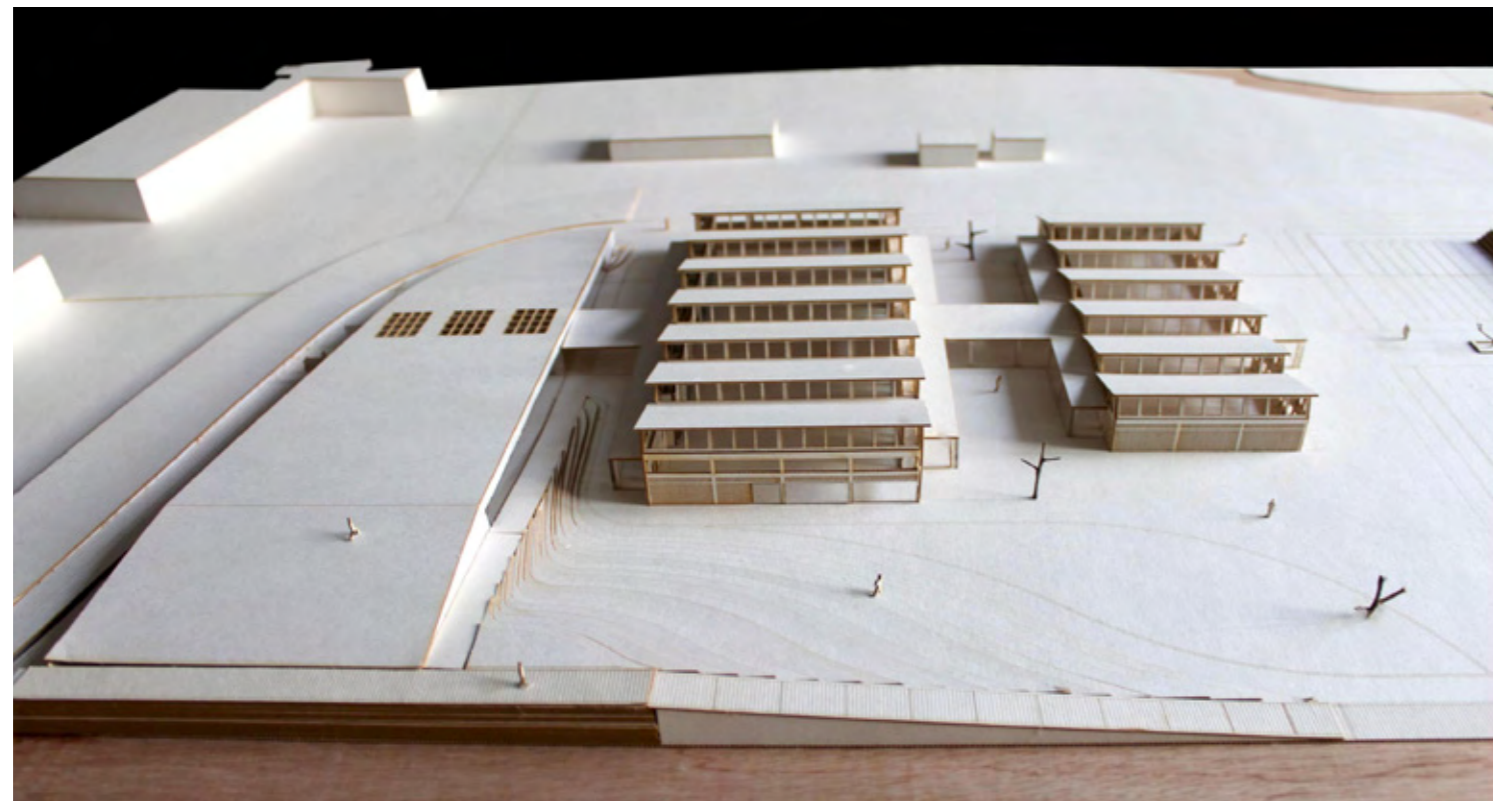
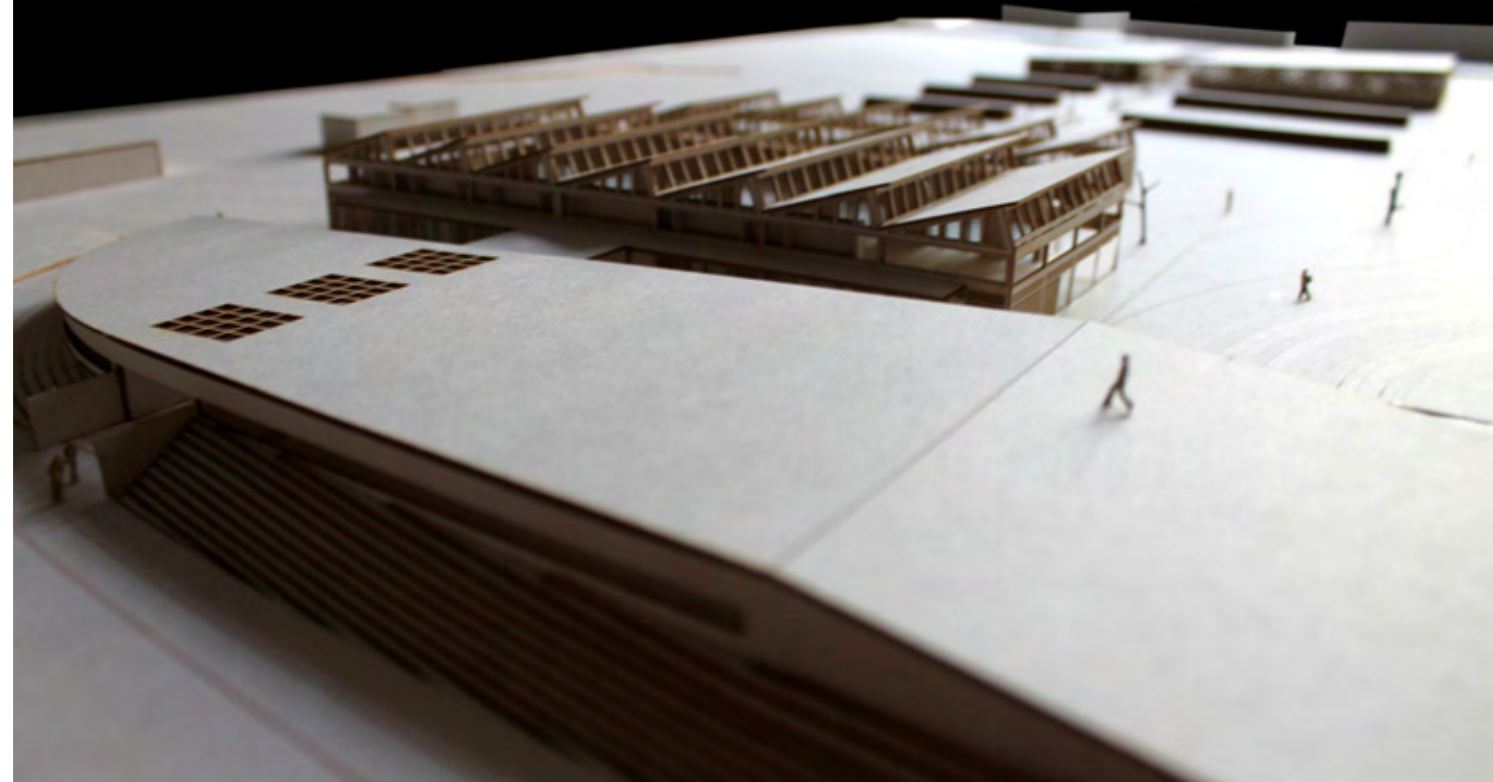
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

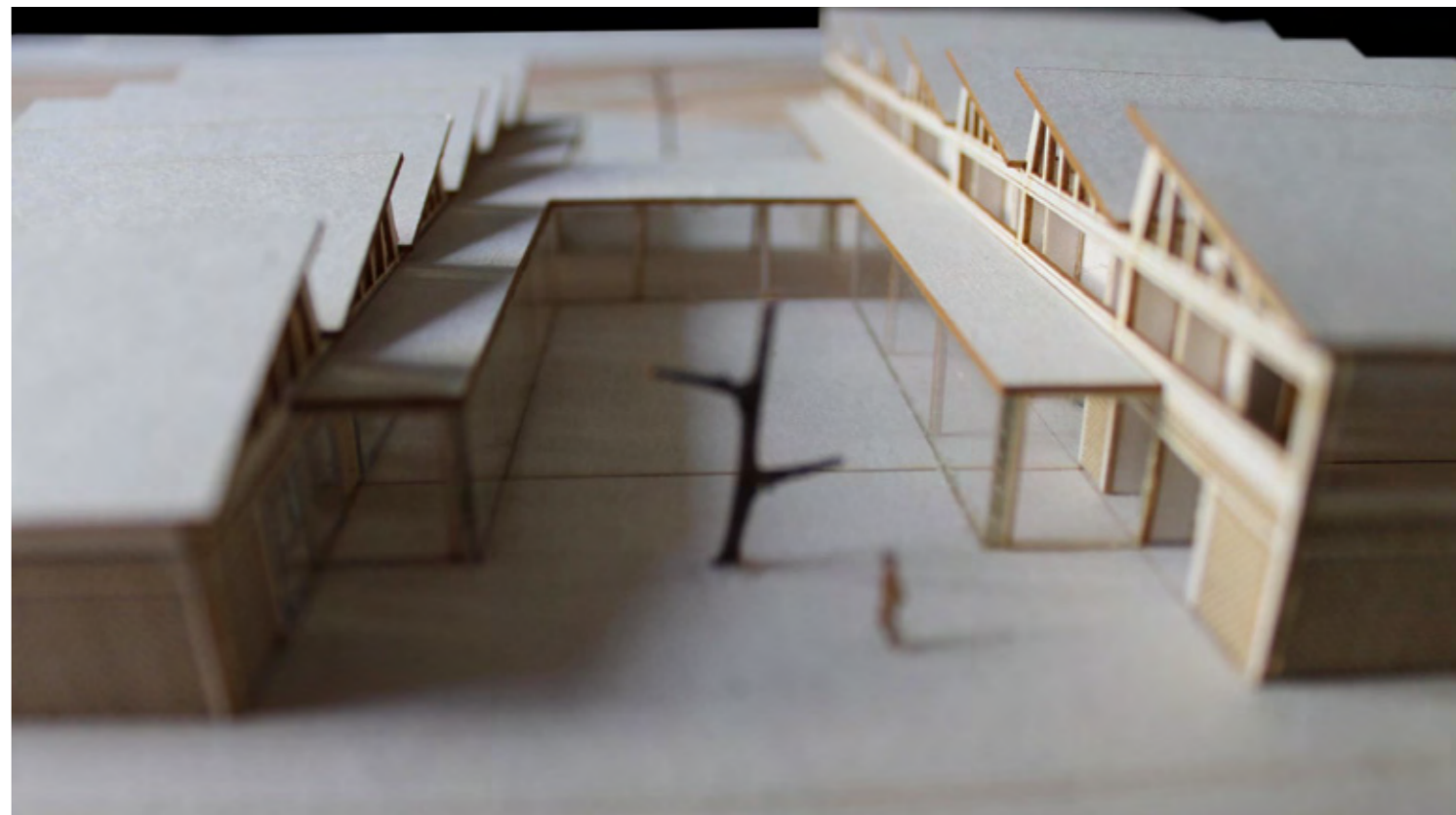
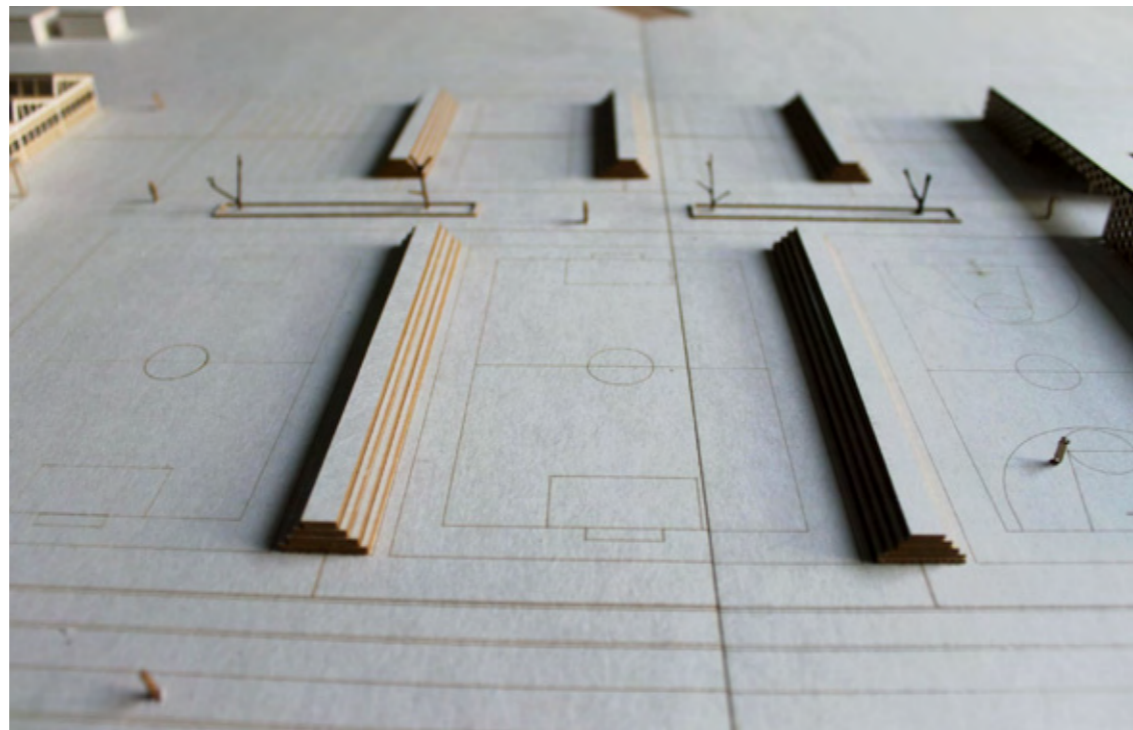
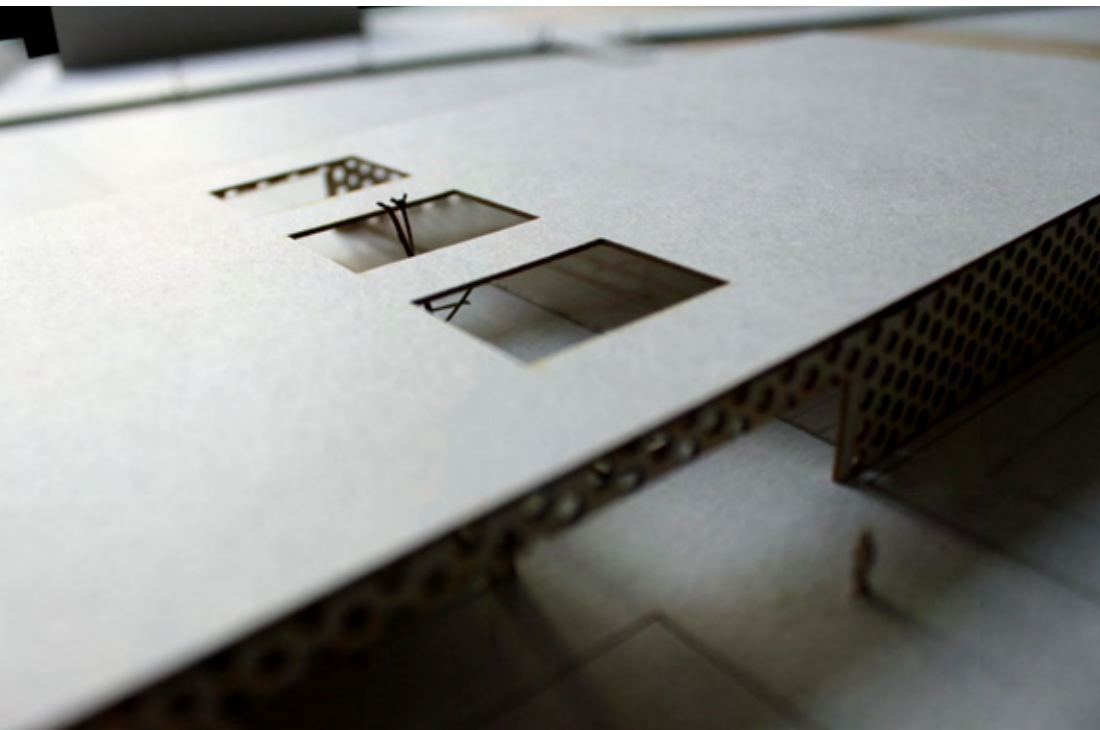
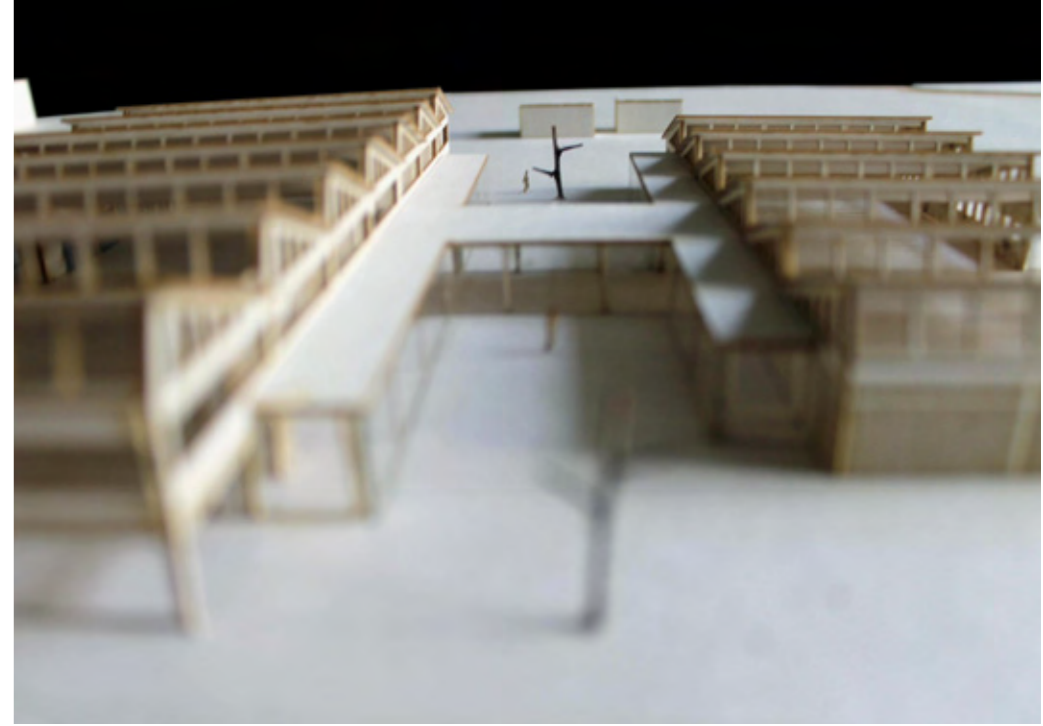
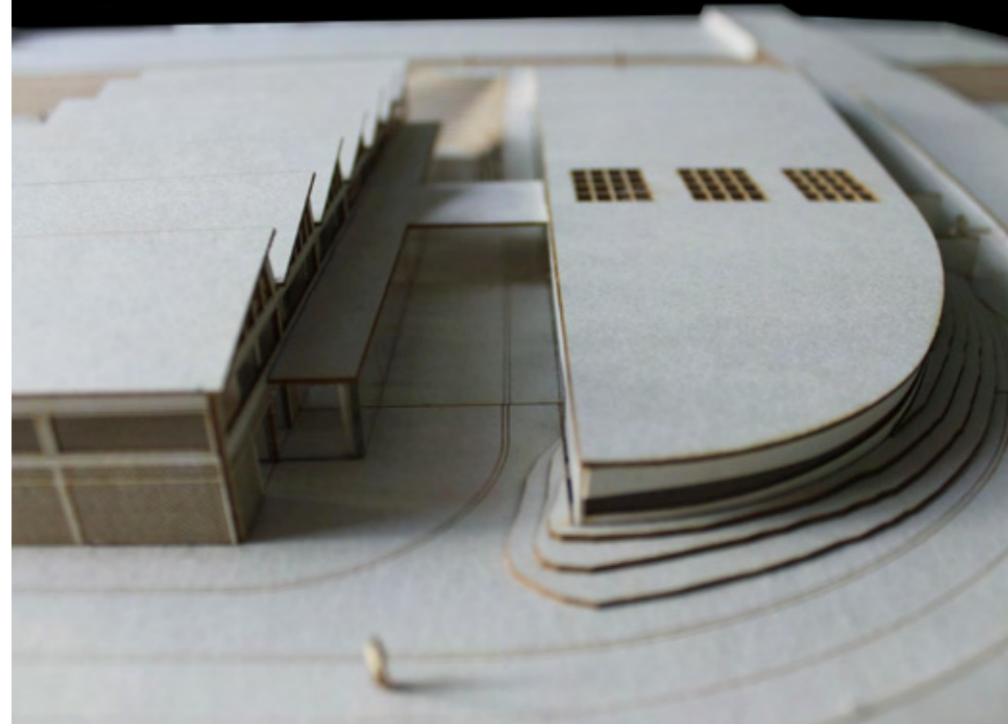
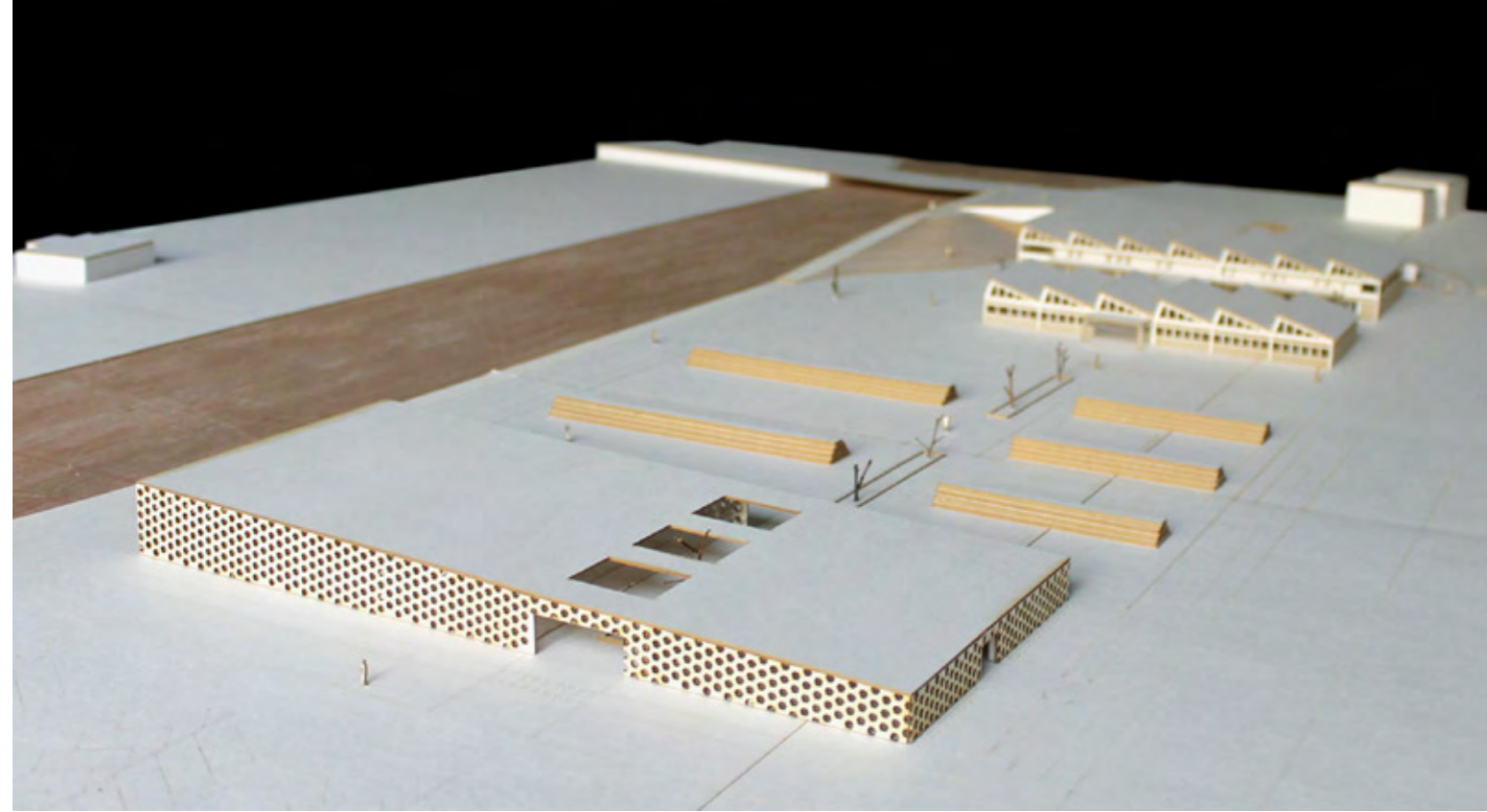

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΕΙΣ ΚΤΙΡΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αδαμάκης Κωνσταντίνος, *Τα βιομηχανικά κτίρια του Βόλου*
- Οργανισμός Λιμένα Βόλου, *Πωλητήριο-Συμβόλαιο Υπουργείου Οικονομικών 19/9/1955 με Εντολή Υπουργού Οικονομικών*
- Βασίλειον της Ελλάδας, *Πρωτόκολλα Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Βόλου*
- Βίλμα Χαστάογλου, *ΒΟΛΟΣ ΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ από τον 19ο αιώνα έως σήμερα*, εκδόσεις Βόλος
- Εταιρεία Θεσσαλικών Ερευνών, *Αρχείο Θεσσαλικών Μελετών*, Περιοδική έκδοση Εταιρείας Θεσσαλικών ερευνών, Τόμος 14ος, Βόλος 2005

από το διαδίκτυο

- http://almyrosinfo.gr/data_info.php?prod_id=566&timicat1=95920&timicat2=354&timicat3=0&timicat4=0&timicat5=0&timicat6=0&timicat7=0

ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Οι εικόνες **1.**, **11.**, **12** καθώς και οι φωτογραφίες των δημοτικών σφαγείων προέρχονται από προσωπικό αρχείο **2.**, **3.**, **4.** Προσωπική επεξεργασία στοιχείων από *google maps*
5. Αρχείο Οργανισμού Λιμένα Βόλου
6. <http://volosmagnisia.wordpress.com/2014/01/30/%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%AE%CE%B8%CF%81%CE%B1/>
7., **8.**, **9.** Αρχείο Πέτρου Μουστάκα, πρώην προέδρου κρεοπωλών Βόλου
10. Αρχείο Οργανισμού Λιμένα Βόλου

ΠΗΓΕΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

Τα σχέδια από το κτίριο του θυρωρείου και το κτίριο του προσωπικού των νέων δημοτικών σφαγείων Βόλου (Σχ.1, Σχ.2) προέρχονται από το αρχείο του Δ.Η.Κ.Ι. (*Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας και Τεκμηρίωσης Βόλου*).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο κ. Γιάννης Παρίσης, εργάτης των πρώτων σφαγείων Βόλου

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα για τη σημαντική βοήθεια που μου προσέφεραν στην έρευνά μου τους κ. Μουστάκα Πέτρο (πρώην πρόεδρο κρεοπωλών Μαγνησίας), κ. Παρίση Γιάννη (πρώην εργάτη των πρώτων σφαγείων Βόλου).